

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

BROŠŪRA

101134352 — EqualiSM

Vienlīdzīgas
iespējas
sporta
vadībā

Sievietes sportā

ERASMUS+ SPORTS

PROJEKTS

ERASMUS+ SPORTS PROJEKTS

VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS
SPORTA VADĪBĀ:

SIEVIEŠU PĀRSTĀVĪBAS ATBALSTĪŠANA
SPORTĀ UN IEINTERESĒTO PUŠU
IZPRATNES PALIELINĀŠA

BROŠŪRA

Sieviešu un vīriešu pārstāvība partnervalstu
vadošo sporta institūciju vadībā

Latvija • Turcija • Spānija • Rumānija

**Līdzfinansē
Eiropas Savienība**

Projekts "Equal Opportunities in Sport Management" ir Eiropas Savienības finansēts. Paustie viedokļi un uzskati atspoguļo autora(-u) personīgos uzskatus un ne vienmēr sakrīt ar Eiropas Savienības vai Eiropas Izglītības un Kultūras izpildaģentūras (EACEA) viedokli. Ne Eiropas Savienība, ne EACEA nenes atbildību par paustajiem uzskatiem.

**Universidad
Zaragoza**

SATURS

EQUALISM BROŠŪRA

IEVADS 04

SIEVIEŠU UN VĪRIEŠU PĀRSTĀVĪBA
PARTNERVALSTU VADOŠO SPORTA
INSTITŪCIJU VADĪBĀ 05

Eiropa 06

Turcija 17

Latvija 18

Spānija 19

Rumānija 20

PATIESI STĀSTI 21

3 stāsti BK-95, Latvija

3 stāsti AMA EVENTS, Rumānija

3 stāsti SARAGOSAS UNIVERSITĀTE, Spānija

3 stāsti SPELL, Turcija

PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE
PROJEKTA PARTNERVALSTĪS 49

Līderība 50

Trenēšana 57

Mediji un komunikācija 59

Secinājumi un ieteikumi 62

Izmantotā literatūra un
projekta atruna 66

PAR PROJEKTU

EqualiSM projekta galvenais mērķis bija veicināt sieviešu pārstāvju skaita palielināšanos sporta vadībā un lēmumu pieņemšanas mehānismā, kā arī veicināt izpratni attiecīgajās organizācijās (sporta klubos, sporta federācijās, sporta fakultātēs, sporta lēmējvaras iestādēs).

Projekta EqualiSM mērķis bija arī dalīties ar labās prakses piemēriem, kas vērsti uz izpratnes veicināšanu par sieviešu vienlīdzīgu pārstāvību sporta nozares vadībā un lēmumu pieņemšanas mehānismos līdzvērtīgi citām nozarēm, kā arī palielināt atbalstu studentēm, kuras studē sporta zinātņu fakultātēs universitātēs un kuras, visticamāk, nākotnē šajā nozarē būs vadītāju kandidātes. Tāpat tiks stiprināta arī sadarbība starp dažādām sporta organizācijām, lai veicinātu sieviešu līdzdalību sporta nozarē vietējā, valsts un starptautiskā līmenī, tostarp četrās iesaistītajās partnervalstīs, lai sasniegtu izvirzīto mērķi.

Projekta partnerību pārstāvēja četras organizācijas no četrām valstīm - trīs ES partnervalstīs - Latvija, Spānija, Rumānija un viena ES kandidātvalsts - Turcija. Latviju pārstāvēja sporta biedrība BK-95. Spāniju pārstāvēja Saragosas Universitāte. Rumāniju pārstāvēja sporta asociācija AMA Events. Turciju pārstāvēja sporta nevalstiskā organizācija Spor Elçileri derneği.

Projekta dzīves cikls bija no 2023.gada 1.novembra līdz 2024.gada 31.oktobrim. Galvenās projekta ietvaros īstenotās aktivitātes bija:

- Semināri augstskolu studentiem, īpašu uzmanību pievēršot sporta zinātņu fakultāšu studentēm - potenciālajām topošajām sporta menedžerēm. Katrs partneris organizēja divus seminārus savā valstī, kuros tikās sieviešu sporta pārstāves - pašreizējās sporta vadītājas un līderes - un augstskolu studentes. Pārstāves dalījās ar savu pieredzi sporta menedžmentā un ieņemamajā amatā, iepazīstinot studentes ar saviem dzīvesstāstiem.
- Starp abiem semināriem tika organizēta studentu mācību vizīte - ēnošana, dodoties uz iestādēm, kurās strādā sporta vadības sieviešu pārstāves. Tādā veidā studenti praksē un darbībā piedzīvoja sporta vadības biroja vidi. Tas veicināja ietekmi, kas sekmēja viņu nākotnes plānus.
- Projekta brošūras izstrāde, kurā apkopota informācija par dzimumu pārstāvību sporta nozarēs un analīze par situāciju partneru valstīs attiecībā uz sieviešu pārstāvību ar sportu saistītās iestādēs, kā arī divpadsmit iedvesmojošu sporta nozares sieviešu stāsti.

Projekts EqualiSM radīja šādu ietekmi:

- Tiešu pieredzes nodošanu vairāk kā 60 sporta studentēm.
- Vairāk kā 60 studentu un 12 vadītāju mijiedarbība, praktiski pielietojot zināšanas, ēnojot sporta iestādes.
- Pastiprināta sadarbība starp sporta zinātnes fakultātēm un sporta organizācijām.
- Paaugstināta motivācija nodrošināt vienlīdzīgu sieviešu pārstāvību sporta vadībā.

Projekta galvenais rezultāts dažādām ieinteresētajām pusēm visos līmeņos - vietējā, reģionālajā, nacionālajā, Eiropas, starptautiskajā - ir šī Brošūra, kas izstrādāta un pieejama piecās valodās - angļu valodā plašai lietošanai ārpus projekta partnervalstīm, latviešu, turku, spāņu un rumāņu valodās projekta nacionālajai pārstāvniecībai.

**Līdzfinansē
Eiropas Savienība**

**Universidad
Zaragoza**

IEVADS

Sievietes sportā

L

īdzīgi kā citās sociālajās jomās, sieviešu līdzdalība sporta pārvaldībā un lēmumu pieņemšanas procesos ir nozīmīgs demokrātijas elements.

Starptautiskās Darba organizācijas (SDO), Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) un Eiropas Komisijas ziņojumos dzimumu līdztiesības nodrošināšana tiek uzskatīta par svarīgu ne tikai tiesību ziņā, bet arī nozīmīgu ekonomiskās izaugsmes, sociālās labklājības, ilgtspējīgas attīstības ziņā un cīņā pret nabadzību, un šajā sakarā ir svarīgi uzsvērt, cik svarīga ir politika, kas jāīsteno, pamatojoties uz nacionālajām valstīm un attiecīgajām iestādēm. Apvienoto Nāciju Organizācijas pētījumā "Sievietes, dzimumu līdztiesība un sports" sieviešu līdzdalība vadošajos un lēmumu pieņemšanas procesos sportā un ar sportu saistītās organizācijās ir ierobežota, un sieviešu līdzdalība lēmumu pieņemšanā visos līmeņos, tostarp treneru, vadības, komercdarbības sportā un plašsaziņas līdzekļos, kā arī vietējā, valsts, reģionālā un starptautiskā līmenī, tostarp Starptautiskajā Olimpiskajā komitejā. Ir konstatēts, ka sievietes nav pietiekami pārstāvētas šajās struktūrās (1).

Lai gan pēdējos gados ir palielinājis to sieviešu skaits, kas pārstāv sportu un fiziskās aktivitātes vadības līmeni, salīdzinājumā ar vīriešiem sporta vadībā un lēmumu pieņemšanas procesos tas joprojām nav līdzvērtīgs.

No šī viedokļa raugoties, EqualiSM projekta galvenais mērķis bija veicināt sieviešu pārstāvju skaita palielināšanos sporta vadībā un lēmumu pieņemšanas mehānismā, kā arī veicināt izpratni attiecīgajās organizācijās (sporta klubos, sporta federācijās, sporta fakultātēs, sporta lēmumu pieņēmēju mehānismos).

Dzimumu līdztiesības pamatā sportā ir vienlīdzīgas iespējas sievietēm un vīriešiem izmantot sporta vidē pieejamās iespējas. Vienlīdzīga sporta iespēju izmantošana ir cieši saistīta ar sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu pārstāvētību par sportu atbildīgo institūciju struktūrvienībās un īpaši lēmumu pieņemšanas procesos. Sieviešu vienlīdzīga līdzdalība sporta iestāžu lēmumu pieņemšanas procesos ir ne tikai prasība pēc līdztiesības sportā, bet arī nepieciešams nosacījums, lai jo īpaši uzlabotu sieviešu stāvokli sportā un sabiedrībā kopumā. Daudzi pētījumi un ziņojumi, ko sagatavojušas dažādas pasaules organizācijas, liecina, ka salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem sieviešu līdzdalība sportā un fiziskajās aktivitātēs ir palielinājusies (2,3). Tomēr, ņemot vērā minēto pieaugumu, daudzos pētījumos un ziņojumos ir norādīts, ka sievietes nav pietiekami pārstāvētas sporta nozares vadībā vai lēmumu pieņemšanas mehānismos un ka to vajadzētu mainīt (4,5,6,7).

DZIMUMU PĀRSTĀVĪBA SPORTA VADĪBĀ PROJEKTA PARTNERVALSTĪS

Sievietes sportā

Vēsturiskais fons sniedz svarīgas norādes par sieviešu nespēju paust savu viedokli sporta vadības jomā. Sieviešu neapmierinātība ar sportu sākās ar sieviešu

neapmierinātība ar sportu sākās ar sieviešu nepielaišanu Olimpiskajās spēlēs Senajā Grieķijā, un to turpināja barons de Kubertēns, atdzimstot mūsdienu spēlēm. 1896.gadā ar Francijas barona Pjēra de Kubertēna (Pierre de Coubertin) un par Starptautiskās Olimpiskās komitejas (SOK) pārstrukturēšanu atbildīgā prezidenta lēmumu sievietes nevarēja piedalīties Atēnu olimpiskajās spēlēs. Lai gan ir maz informācijas par precīzu sieviešu sportistu reģistrāciju un dalību pirmajās mūsdienu olimpiskajās spēlēs, sievietes sportistes olimpiskajās spēlēs oficiāli tika iekļautas tikai 1928.gadā. Tomēr, izpētot SOK direktoru padomes lēmumus, tika konstatēts, ka sievietes kā vadītājas ieņēma amatus tikai gandrīz gadsimtu pēc tās dibināšanas. Starptautiskā Olimpiskā komiteja (2016) arī norādīja, ka, lai gan vairāk nekā gadsimta laikā sieviešu līdzdalība sportā ir palielinājusies, sieviešu pārstāvība olimpiskās kustības valdēs joprojām ir bijusi zema.

2001.gadā no 116 vadošās olimpiskās kustības Starptautiskās Olimpiskās komitejas (SOK) locekļiem tikai 12 bija sievietes. No 202 nacionālajām olimpiskajām komitejām (NOK) tikai deviņas ir sievietes prezidentes, no kurām piecas ir Āfrikā. Kā daļu no savas politikas "Sievietes un sports" SOK 1997.gadā izvirzīja mērķi līdz 2001.gadam palielināt sieviešu skaitu vadošos amatos līdz 10 procentiem, bet līdz 2005.gadam - līdz 20 procentiem. Pēc tam, aplūkojot informācijas lapu "Sievietes olimpiskajā kustībā - dzimumu līdztiesība SOK locekļu vidū", redzams, ka no 104 aktīvajām SOK locekļēm 38,2 % ir sievietes (20).

Vēl viena joma, kas ir tieši saistīta ar dzimumu līdztiesību sportā, ir līderība. Pasaulē sieviešu skaits lēmumu pieņemšanas un vadošos amatos joprojām ir salīdzinoši neliels. Daži to, ka sievietes neieņem vadošus amatus, skaidro ar "stikla griestu" efektu, sociāliem un kultūras šķēršļiem, sieviešu kandidāšu trūkumu un mazāk atbalstošu profesionālo vidi (8). Saskaņā ar 2012.gadā sagatavoto Eiropas Komisijas ziņojumu sieviešu īpatsvars Eiropas lielāko uzņēmumu valdēs bija tikai 13,7 %. Šos datus var uzskatīt par vienu no piemēriem, kas atklāj dzimumu nevienlīdzības apmēru vadības jomā (9).

EIROPA

Lai gan sieviešu un vīriešu līdztiesība ir viens no Eiropas Savienības pamatprincipiem jau kopš tās dibināšanas, sievietes vadītājas sportā joprojām ir mazākumā un saskaras ar pārāk daudziem šķēršļiem. Vidēji Eiropas Savienības dalībvalstu sporta federācijās sievietes ieņem tikai 14 % no visiem augstākajiem vadošajiem amatiem (tika iekļauti šādi amati: prezidente/priekšsēde, viceprezidente/priekšsēde, ģenerāldirektore/ģenerālsekretāre un citi valdes locekļi), un lielākajā daļā valstu sieviešu īpatsvars vadošajos amatos bija mazāks par 20 % (LV, ES un RO ir zem vidējā līmeņa) (10, 1.attēls). Tāpēc ir svarīgi visā Eiropā izveidot līdzsvarotāku sporta nozari starp dzimumiem. Arī Eiropas Komisija jau ir minējusi, ka "atjaunotais stratēģiskais modelis dzimumu līdztiesībai sportā veicinās sieviešu un meiteņu līdzdalību sportā un fiziskajās aktivitātēs, kā arī dzimumu līdzsvaru vadošajos amatos sporta organizācijās" (11, 12). Līdztekus tam Eiropas Savienība ir izvirzījusi mērķus 2020.gadam, lai visām sporta vadošajām organizācijām būtu dzimumu līdztiesības politika, kas ietver rīcības plānu, un jo īpaši, lai nacionālo organizāciju valdēs un komitejās būtu līdzsvarots sieviešu un vīriešu īpatsvars vismaz 40 % apmērā, bet starptautiskās sporta organizācijās, kas atrodas Eiropā, - 30 %. Profesionālā sporta administrāciju un valsts sporta organizāciju vadībā minimālais vīriešu un sieviešu skaits būtu 40 % (13).

Projekta "Equalism" Brošūra veicinās sieviešu iespēju paplašināšanu un šķēršļu novēršanu, lai viņas varētu pilnībā realizēt savu potenciālu - ne tikai kā spēlētājas, bet arī kā kapteines, treneres un līderes.

Figure 1 Proportion of women among all decision-making positions in national sport federations in the EU-28, 2015

Source: Data were collected from the 10 popular national sport federations in all 28 Member States (280 in total), between May and June 2015.

Note: The following positions are included: president/chairperson, vice-president/vice-chairperson, general director/general secretary and other board members. To avoid double counting, each person is counted only once, even if (s)he occupies several positions.

1.attēls. Sieviešu īpatsvars starp visiem vadošajiem amatiem nacionālajās sporta federācijās ES-28 valstīs, 2015.g.

Aplūkojot dzimumu līdztiesības pētījumus, redzams, ka viens no galvenajiem sieviešu situācijas cēloņiem pārvaldes jomā ir stereotipi pret dzimumiem, lai gan tas ir saistīts ar indivīda īpatnībām. Kopumā saskaņā ar tradicionālajām dzimumu lomām vīriešus uzskata par dominējošākiem, neatkarīgākiem, konkurētspējīgākiem, ar labākām līdera īpašībām un ieinteresētākiem vadībā. Savukārt sievietes parasti tiek uzskatītas par pakļāvīgām, atkarīgām, mīlīgām, veiksmīgām mājas darbos un bērnu audzināšanā un mazāk konkurētspējīgām. Rezultātā sievietes netiek atzītas par piemērotām vadībai un autoritātei (13, 14).

Tomēr, padziļināti aplūkojot jautājumu, kāpēc sievietes nav pietiekami pārstāvētas sporta organizāciju vadošajos vai vadības amatos, redzams, ka šī problēma ir atkarīga no daudziem faktoriem (15):

- Vīriešu spiediens
- Tradicionālie uzskati
- Dzimumu stereotipi
- Spiediens ģimenē par sieviešu lomu
- Mazāka uzmanība sportistēm sporta izpildkomitejās
- Negatīva attieksme/uztvere pret sievietēm vadītājām sporta organizācijās
- Pašreizējā vadītāja dzimums
- Mājsaimniecības pienākumi.

Šķēršļi, ar kuriem sievietes saskaras dažādās nozarēs, attiecas arī uz sporta nozari.

Pārbaudot pēdējo gadu datus par dalību sporta pasākumos, redzams, ka, lai gan sieviešu skaits, kas piedalās sporta pasākumos, ir pieaudzis, sievietes nav pietiekami pārstāvētas citās sporta jomās, īpaši vadības līmenī vai valdes locekļu amatos.

Tomēr ir skaidrs, ka sportam ir milzīga vērtība un spēja sniegt sievietēm lielākas iespējas. Tam piemīt vienojošs spēks, kas sniedzas pāri valstu un kultūru robežām, un tādējādi tas var nodot svarīgus vēstījumus masām. Daudzas nacionālās un starptautiskās sporta pārvaldes iestādes visā pasaulē cenšas radīt inovācijas, lai dzimumu līdztiesību paceltu augstāk. Tomēr šajā ziņā joprojām pastāv ievērojamas nepilnības, un dzimumu līdztiesība sportā vēl nav sasniegta. Sievietēm ir tiesības vienlīdzīgi piedalīties sportā un gūt no tā labumu. Turklāt dzimumu līdztiesība palielina daudzveidību sporta iestādēs un kopumā mudina vairāk cilvēku pievienoties šādām iestādēm (18).

Iepriekš minētie faktori ir līdzīgi daudzās valstīs. Lai gan daudzas tiesības sievietēm tika piešķirtas aptuveni pirms gadsimta, jo īpaši Turcijā, praksē joprojām ir daudz grūtību. Saskaņā ar 1.tabulā sniegtajiem datiem sieviešu pārstāvība organizācijās, kas atbildīgas par sporta vadību un izplatīšanu, Turcijā ir diezgan zema. Ir pat redzams, ka dažos amatos sievietes nav pārstāvētas vispār.

1.tabula AUGSTĀKĀ LĪMEŅA VADĪTĀJU UN VALDES LOCEKĻU SADALĪJUMS PĒC DZIMUMA TURCIJAS SPORTA IESTĀDĒS					
APGALVOJUMS	Kopējais skaits	SIEVIE- TES	VĪRIEŠI	Sieviešu īpatsvars	APRAKSTS
Jaunatnes un sporta ministrijas augstākās vadības līmeņi	21	0	21	% 0	Aplūkojot Turcijas Republikas Jaunatnes un sporta ministrijas vadības līmeņus (ministra, ministra vietnieku, ģenerāldirektoru līmenī), redzams, ka nav nevienas sievietes vadītājas. Visos 21 vadības līmeņos vadītāji ir vīrieši.
Jaunatnes un sporta Provinču direktorātu provinču direktoru sadalījums pēc dzimuma	81	0	81	% 0	Turcija sastāv no 81 provinces, kas ir administratīvi strukturēta. Katrā provincē ir jaunatnes un sporta provinces direktors. Provinces direktors ir Jaunatnes un sporta ministrijas provinces organizācijas augstākā līmeņa vadītājs.
Sporta federāciju valdes locekļu sadalījums pēc dzimuma	909	67	842	% 7,3	Katras sporta federācijas direktoru valdē ir 15 locekļi. Četrās federācijās maksimālais sieviešu skaits valdē ir 4. Šīs federācijas ir Šaha, Vingrošanas, Bridža un Jātnieku federācijas. Pārējo federāciju valdēs ir mazāk nekā 4 sievietes. Sievietes nav pārstāvētas 24 dažādu sporta federāciju valdēs vispār.
Sporta federāciju ģenerālsekretāru sadalījums pēc dzimuma	63	12	51	% 18,8	Šī informācija ir iegūta, meklējot katrā no to oficiālajām tīmekļa vietnēm un zvanot uz to birojiem. Turklāt, šie dati ir Jaunatnes un sporta ministrijas rīcībā, taču tie nav atklāti pieejami.
Nacionālo olimpisko komiteju valdes locekļu sadalījums pēc dzimuma	17	5	12	% 30	Pieklūts šeit: https://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/Kurullar/Yonetim-Kurulu .
Nacionālās paralimpiskās komitejas valdes locekļu sadalījums pēc dzimuma	9	2	7	% 22	Pieklūts šeit: https://www.tmpk.org.tr/kisiler/yonetim-kurulu/ .
Sieviešu un vīriešu sportistu skaits	1.483.404	4.001.245	7.482.159	% 34,8	Pieklūts šeit: https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/175/105/Istatistikler .
Sieviešu un vīriešu treneru skaits	295.095	98.403	196.692	% 33,3	Pieklūts šeit: https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/175/105/Istatistikler .

Aplūkojot datus par projekta partneriem no Latvijas, Spānijas un Rumānijas, var teikt, ka situācija ir līdzīga visiem partneriem (1.tabula Turcija, 2.tabula Latvija, 3.tabula Spānija, 4.tabula Rumānija). Ņemot vērā šos datus, redzams, ka atbalsts dzimumu līdztiesības veicināšanā sporta vadībā un ar sportu saistīto iestāžu informētības palielināšanā par šo tēmu ir svarīgs.

Ekselence Droudzība

Respekts

*Pjēra de Kubertēna olimpiskās vērtības,
kas mūsdienās ir piemērojams sporta
vadībā*

2.tabula AUGSTĀKĀ LĪMEŅA VADĪTĀJU UN VALDES LOCEKĻU DZIMUMU SADALĪJUMS SPORTA IESTĀDĒS LATVIJĀ					
APGALVOJUMS	Kopējais skaits	SIEVĪTES	VĪRIEŠI	Sieviešu īpatsvars	APRAKSTS
Izglītības un zinātnes ministrija, Sporta departaments	8	6	2	% 75	Departamenta struktūra ir šāda: sporta departamenta direktors - vīrietis, direktora vietniece - sieviete. Pārējie ir vecākie eksperti un eksperti, no kuriem viens ir vīrietis. Varētu teikt, ka atbilstoši vadības līmenim attiecība ir 50/50. Piekļūts šeit: https://www.izm.gov.lv/lv/strukturvieniba/sport-a-departaments .
Sporta skolu direktori	78	27	51	% 35	Piekļūts šeit: http://sportaskolas.lv/lv/sporta-skolas .
Latvijas Sporta izglītības iestāžu Direktoru padomes locekļu sadalījums pēc dzimuma	15	7	8	% 47	15 sporta skolu direktoru valdē ir 7 sievietes un 8 vīrieši. Valdes priekšsēdētāja ir sieviete. Ir 2 priekšsēdētāja vietnieki - 1 sieviete un 1 vīrietis. Tāpēc, lai gan direktoru vidū vairāk ir vīriešu, valde ievēro dzimumu līdztiesību, un pašlaik tiek strādāts pie juridisko dokumentu izstrādes šajā jomā. Piekļūts šeit: http://sportaskolas.lv/lv/sporta-skolas .
Sporta federāciju ģenerāļsekretāru sadalījums pēc dzimuma	95	37	58	% 39	Latvijā ir 95 sporta federācijas. Tām visām ir ģenerāļsekretāri. Piekļūts šeit: https://lsfp.lv/visas-federacijas .
Nacionālo olimpisko komiteju valdes locekļu sadalījums pēc dzimuma	22	3	19	% 14	Piekļūts šeit: https://www.olimpiade.lv/lok .
Nacionālās paralimpiskās komitejas valdes locekļu sadalījums pēc dzimuma	3	2	1	% 67	Piekļūts šeit: https://jauns.lv/raksts/sports/516355-daiga-dadzite-parveleta-latvijas-paralimpiskas-komitejas-prezidentes-amata and here: https://www.lpkomiteja.lv/statuti/ .

2.tabula AUGSTĀKĀ LĪMEŅA VADĪTĀJU UN VALDES LOCEKĻU DZIMUMU SADALĪJUMS SPORTA IESTĀDĒS LATVIJĀ					
APGALVOJUMS	Kopējais skaits	SIEVIE- TES	VĪRIEŠI	Sieviešu īpatsvars	APRAKSTS
Sieviešu un vīriešu sportistu skaits sporta skolās	45010	Dati nav pieejami	Dati nav pieejami	Dati nav pieejami	Dati par dzimumu sadalījumu nav pieejami. Pēdējo 3 gadu laikā sporta skolām nav pienākuma ziņot ministrijai pēc dzimuma datus. Tāpēc ministrija nevar sniegt šos datus. Tas ir LSIIDP trūkums, ko nākotnē varētu novērst, lūdzot tās dalībniekus - sporta skolas - sniegt šos datus LSIIDP valdei. Bet vispārīgām priekšstatam šeit ir no valsts platformas VIIS lejupielādētais Limbažu Novada sporta skolas (vienas no 76 Latvijas sporta skolām) sportistu sadalījums pēc dzimuma vecumā no 6 līdz 25 gadiem: vīriešu sportistu 464, sieviešu sportistu 254. Kopā 718. Sieviešu īpatsvars % = 35 %. Pieklūts šeit: https://www.izm.gov.lv/lv/profesionalas-ievirzes-sporta-izglitibas-iestazu-dati.
Sporta skolu sieviešu un vīriešu treneru skaits	1822	Dati nav pieejami	Dati nav pieejami	Dati nav pieejami	Dati par dzimumu sadalījumu nav pieejami. Pēdējo 3 gadu laikā sporta skolām nav pienākuma ziņot ministrijai pēc dzimuma. Tāpēc ministrija nevar sniegt šos datus. Tas ir LSIIDP trūkums, ko nākotnē varētu novērst, lūdzot tās dalībniekus - sporta skolas - sniegt šos datus LSIIDP valdei. Bet vispārīgām priekšstatam šeit ir no valsts platformas VIIS lejupielādētais Limbažu Novada sporta skolas treneru sadalījums pēc dzimuma: vīriešu treneru ir 24, sieviešu treneru - 18. Kopā 42. Sieviešu īpatsvars % = 43 %. Pieklūts šeit: https://www.izm.gov.lv/lv/profesionalas-ievirzes-sporta-izglitibas-iestazu-dati.

3.tabula AUGSTĀKĀ LĪMEŅA VADĪTĀJU UN VALDES LOCEKĻU DZIMUMU SADALĪJUMS SPORTA IESTĀDĒS SPĀNIJĀ					
APGALVOJUMS	Kopējais skaits	SIEVIE- TES	VĪRIEŠI	Sieviešu īpatsvars	APRAKSTS
Augstākā līmeņa vadība Jaunatnes un sporta ministrijā	13	6	7	% 46,1	Vēl viena sieviete, kas pēdējā laikā ir pametusi sporta arēnas, ir Irēna Lozano, kura pirms dažām nedēļām nolēma atstāt CSD prezidentūru, lai kandidētu Madrides reģionālajās vēlēšanās. Lozano nomainīja Mariju Hosē Riendu, kura šo amatu ieņēma no 2018.līdz 2020.gadam. Viņas ir vienīgās divas sievietes, kurām ir izdevies vadīt CSD tā 44 gadu vēsturē. Jaunais priekšsēdētājs atkal ir vīrietis.
Sporta federāciju valdes locekļu sadalījums pēc dzimuma	954	265	689	% 27,8	
Nacionālo olimpisko komiteju valdes locekļu sadalījums pēc dzimuma	33	6	27	% 18	
Nacionālās paralimpiskās komitejas valdes locekļu sadalījums pēc dzimuma	15	4	11	% 26,6	

3.tabula AUGSTĀKĀ LĪMEŅA VADĪTĀJU UN VALDES LOCEKĻU DZIMUMU SADALĪJUMS SPORTA IESTĀDĒS SPĀNIJĀ					
APGALVOJUMS	Kopējais skaits	SIEVIE- TES	VĪRIEŠI	Sieviešu īpatsvars	APRAKSTS
Sieviešu un vīriešu sportistu skaits	3.950.640	908.647	3.041.993	% 23	No 2014.gada 2008.gada ekonomiskās krīzes izraisītais federālo sieviešu skaita samazinājums tika novērsts, un sākās izaugsmes cikls, kas ilga līdz pat gadam pirms pandēmijas. Ja 2013.gadā Spānijā bija 712 027 federētās sievietes, tad 2019.gadā šis skaitlis pieauga līdz 908 647 (+27,6 %). Šis neto pieaugums - 196 620 jaunu federāciju biedru sešu gadu laikā - joprojām ir nepietiekams, lai tuvotos dzimumu paritātei sportā. Tajā pašā laika posmā dalībnieku vīriešu skaita pieaugums bija daudz lielāks - 354 255 jauni federācijas biedri. Sešu gadu laikā sieviešu īpatsvars no 21 % no visiem federācijā iesaistītajiem sportistiem pieauga līdz 23 %. 2019.gadā no 66 sporta statistikas gadagrāmatā apkopotajām sporta veidu federācijām tikai 5 bija sieviešu vairākums federācijā pārstāvēto sportistu vidū: Sporta deju, Vingrošanas, Jāšanas, Slidošanas un Volejbola. Pārējās 61 federācijā vairāk vai mazāk izteiktu pārsvaru veidoja vīrieši.
Treneru/ sporta skolotāju sieviešu un vīriešu skaits				% 19	Augstas klases sportā tikai 19% treneru ir sievietes.

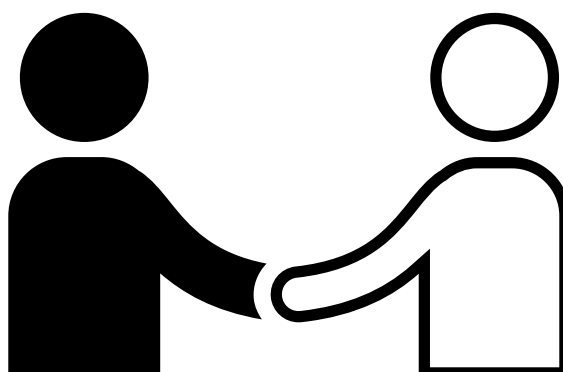
4.tabula AUGSTĀKĀ LĪMEŅA VADĪTĀJU UN VALDES LOCEKĻU DZIMUMU SADALĪJUMS SPORTA IESTĀDĒS RUMĀNIJĀ					
APGALVOJUMS	Kopējais skaits	SIEVIE- TES	VĪRIEŠI	Sieviešu īpatsvars	APRAKSTS
Jaunatnes un sporta ministrijas augstākā līmeņa vadība	7	2	5	% 28	Pārbaudot Rumānijas Sporta ministrijas vadības līmeņus (ministru, ministru vietnieku, ģenerālmenežeru līmenī), tika konstatēts, ka divas vadītājas ir sievietes. Visos 3 vadības līmeņos ir vīrieši.
Jaunatnes un sporta provinču direktorāti - provinces direktoru sadalījums pēc dzimuma	42	15	27	% 35,7	Šie dati tika iegūti, tieši izpētot katra apgabala Sporta un jaunatnes direktorāta datus no Nacionālās sporta aģentūras tīmekļa vietnes. Pieklūts: https://sport.gov.ro/directii-judetene-pentru-sport-si-tineret/ .
Sporta federāciju valdes locekļu sadalījums pēc dzimuma	134	37	97	% 27	
Sporta federāciju ģenerālsekretāra sadalījums pēc dzimuma	65	15	50	% 23	
Nacionālo olimpisko komiteju valdes locekļu sadalījums pēc dzimuma	21	9	12	% 42,9	Pieklūts: https://www.cosr.ro/despre-noi/conducere/comitetul-executiv .
Nacionālās paralimpiskās komitejas valdes locekļu sadalījums pēc dzimuma	9	5	4	% 55	

Lai gan negatīvu attieksmi pret sievietēm vadītāju vai līderu amatos pārsvarā izrāda vīrieši, sievietes vadītājas un līderes izrāda pozitīvāku attieksmi pret savu dzimumu. Eiropas Komisijas pētījumā par sportu un fiziskajām aktivitātēm, kas tika veikts 2022.gadā, uz jautājumu "Sievietes vadītāju, sportistu, amatpersonu un treneru vidū iedvesmo vairāk sieviešu un meiteņu sekot viņu piemēram", kas tika uzdots sadaļā "Atbalsts dzimumu līdztiesībai sportā un fiziskajās aktivitātēs" atbildēja iedzīvotāji (16).

Rezultāti liecina, ka 78% dalībnieku piekrīt jautājumam ES līmenī. Latvijā šie rādītāji ir 60%, Rumānijā - 65% un Spānijā - 80% (piezīme: informācija par Turciju nav pievienota, jo pētījums šajā valstī nav īstenots). Pamatojoties uz līdzīgu pamatu kā aptaujas jautājumā, 2018.gadā Turcijas NOK organizēja semināru "Sievietes un sports". Seminārā piedalījās sievietes, kuras bija sportistes, akademiķes un sporta vadītājas. Tika apspriesti daudzi temati, piemēram, līdzdalība sportā, pārstāvība sporta vadībā, karjeras plānošana. Rezultātā tapušajā ziņojumā tika uzsvērts, ka ir ļoti svarīgi, lai sievietes sanāktu kopā, apmainītos ar idejām un radītu spēku, ka, darbojoties kopā, ir iespējams parādīt sieviešu potenciālu un to, ko viņas var paveikt sportā, ka ir iespējams atbalstīt sievietes viņu sapņu piepildīšanā, un ka ir svarīgi atbalstīt viņas šajā ceļā kā sievietes (19). Tāpēc tas liecina, ka būt par sieviešu vadītāju paraugiem citām sievietēm var palīdzēt nodrošināt augstāku "EqualISM" līmeni sportā. Tāpēc varam teikt, ka sievietes paraugi vadītāju vidū iedvesmo vairāk sieviešu sekot viņu piemēram. Šajā Brošūrā atklāti 12 stāsti par šādām sievietēm kā iedvesmas paraugiem, kas ir projekta EqualISM mantojums pasaulei līdztiesības jomā sporta menedžmentā.

Šī situācija liecina, ka sievietes vadītājas kā paraugs atbalstīs citas sievietes sporta vadībā un nodrošinās viņām vienlīdzīgākas iespējas (17). Šajā brīdī tie sporta klubu, sporta federāciju un valsts iestāžu pārstāvji, kas sniedz sporta pakalpojumus, gūs labumu, atbalstot projekta mērķa grupu sporta vadībā un nodrošinot vienlīdzīgas iespējas. Lai gan akadēmiskās izglītības nozīme ir visiem pieņemams fakts, arī pieredzes nodošana ir zināma kā metode, ko pārsvarā izmanto izglītībā.

TURCIJA

Lai gan vīrieši Turcijā tiek raksturoti kā "dominējoši, neatkarīgi, konkurētspējīgi un spējīgi vadīt", sievietes, gluži pretēji, tiek raksturotas kā paklausīgas, atkarīgas, gādīgas un labvēlīgas mājas darbos un bērnu audzināšanā. Daudzos pētījumos par dzimumu nevienlīdzību tiek uzsvērts, ka dzimumu stereotipi vadošos amatos starp vīriešiem un sievietēm turpinās (13).

Apmēram pirms gadsimta Turcijā tika konstatēts, ka sieviešu pārstāvība visās profesijās ir svarīga un vienlīdzība tiek ievērota gan citās sociālajās tiesībās, īpaši tiesībās uz vienlīdzīgu izglītību, gan politiskajās tiesībās, piemēram, vēlēšanas un ievēlēšana. Tomēr daudzos pētījumos, lai gan sievietes ir sasniegušas svarīgas tiesības un kļuvušas redzamas publiskajā telpā ar reformām, kas veiktas sieviešu vienlīdzības veicināšanās kopš Turcijas Republikas nodibināšanas, kritiskās pieejās bieži ir uzsvērts, ka reformu ietekme bija ierobežota daudzos aspektos. Tāpēc tās nebija efektīvas valsts mērogā un nesniedza sievietēm pilnīgu brīvību.

Aplūkojot sieviešu pārstāvniecību sporta vadībā Turcijā (1.tabula), redzams, ka situācija nav īpaši patīkama. Par sportu atbildīgajā ministrijā un provinču sporta direkcijās vadošos amatos sieviešu nav. Tāpat sieviešu pārstāvniecība sporta federāciju prezidenta, ģenerālsekretāra un valdes locekļu proporcijā gandrīz nepastāv.

LATVIJA

Saskaņā ar pētījumu, kas veikts projektā “Sports bez stereotipiem” (Erasmus+ Sport: 622774-EPP-1-2020-1-IT-SPO-SCP) – pēc vēl vienas Erasmus+ Sporta programmas iniciatīvas, Latvija atradās vienā no labākajām situācijām starp pārējiem partneriem dzimumu līdztiesības jautājumā. Taču, veicot padziļinātu analīzi projektā EqualiSM, atklājās, ka skaitļi nav tik vienlīdzīgi, it īpaši Latvijas sporta skolās, kur no 73 direktorēm tikai 21 ir sieviete. Taču īpaši pārsteidza Latvijas Olimpiskās komitejas valde – tikai 3 sievietes valdē no 22 amatiem. Līdz ar to arī Latvija ar šiem satraucošajiem skaitļiem ir starp citām ES dalībvalstīm, kurās ir jāpievērš uzmanība nevienlīdzības barjerām.

SPĀNIJA

Spānijā tradicionāli sports tiek diferencēts pēc dzimuma, ar ļoti feminizētiem sporta veidiem un citiem, kur sieviešu klātbūtne ir ļoti ierobežota. Tas atbilst ilgam vēsturiskam diktatūras periodam, kas izraisīja sporta demokratizācijas aizkavēšanos kopumā un sieviešu demokratizāciju īpašā veidā. Turklāt Spānijas sabiedrībai raksturīgs ir tas, ka sievietes, pat jaunākās, jau ir tikušas socializētas vairākos līdzdalības un vienlīdzīgākos modeļos un maz pieņem konkurenci. Tas liek skaitļiem atspoguļot sarežģīto realitāti, kur tikai 23% no federācijām valsts līmenī ir sievietes, savukārt treneru skaits ir aptuveni 30%, tikai 19% atbilst augstākajiem sporta līmeņiem. Taču vislielākās dzimumu atšķirības ir vadošos un atpazīstamajos amatos, piemēram, Nacionālajā Olimpiskajā komitejā vai sporta federāciju prezidentūrā, abās privātās struktūras organizācijas. Tomēr līdztiesības likumu dēļ valsts struktūrās paritāte ir ciešāka, kā to novēroja Spānijas Augstākā sporta padome (tās vadības komandā ir 46,1% sieviešu).

RUMĀNIJA

Pēdējos gados Rumānijā veiktie pētījumi ir parādījuši dzimumu stereotipu lielo nozīmi vadības un līderības aktivitātēs. Sieviešu dzimumu stereotipa saturs vadošos amatos bieži ir balstīts uz domu, ka sievietes ir vājākas, mazāk apmācītas, emocionālākas un mazāk racionālas. Dzimumu barometrs — Rumānija 2018 (Izglītības programmu attīstības un dzimumu studiju centrs FILIA un Atbalsta un apmācības centra asociācija godīgas sabiedrības attīstībai) parādījās gandrīz divas desmitgades pēc pēdējā šāda veida pētījuma, kas tika veikts Rumānijā.

Šī pētījuma pašreizējie dati salīdzina 2000.gada rezultātus ar 2018.gada rezultātiem:

- 2000.gadā 73% deva priekšroku prezidentam vīrietim, 2018.gadā šis procents bija 46,9%;
- 2000.gadā 54% aptaujāto uzskatīja, ka vīrieši ir spējīgāki nekā sievietes transportlīdzekļa vadīšanā, savukārt 2018.gadā šis procents noslīdēja līdz 44,2%;
- 68% 2000.gadā piekrita apgalvojumam "sievietes ir pārāk aizņemtas ar mājāsaimniecības darbiem un tām nav laika vadošiem amatiem". 2018.gadā šim apgalvojumam piekrita tikai 44%;
- 2000.gadā 45% aptaujāto uzskatīja, ka sievietes baidās no lieliem pienākumiem, savukārt 2018.gadā šis rādītājs noslīdēja līdz 35%;
- 83% 2000.gadā uzskatīja, ka vīrietis ir ģimenes galva, salīdzinot ar tikai 70% 2018.gadā.

Rezumējot sniegto informāciju, var secināt, ka vispārējais stereotips pašreizējā Rumānijas sabiedrībā attiecībā uz sievietēm ir tāds, ka viņu vieta nav vadošos amatos, neatkarīgi no tā, vai to skaidro ar sociāli politisko situāciju, prasmju trūkumu vai kultūras tradīcijām un izglītību.

Piemēram, Starptautiskās Olimpiskās komitejas prezidentu amatā kopš tās dibināšanas (1894.g.) līdz šim ir bijuši tikai vīrieši, savukārt Rumānijas Olimpiskās un sporta komitejas prezidente sieviete ir bijusi tikai vienu reizi. Tā bija Lia Manoliu, izcila sportiste un izcila personība sporta pasaulē. Jāuzsver vēl viens fakts – neatbilstība starp organizācijās sastopamo dzimumu dažādību un vadošo amatu līmenī sastopamo dzimumu dažādību. Lai arī sporta jomā arvien vairāk strādā sievietes, vadošajos amatos joprojām dominē vīrieši.

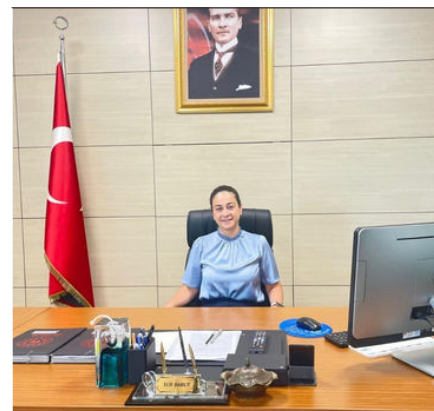

Sievietes vadītājas

Sievietes paraugi

Sievietes līderes

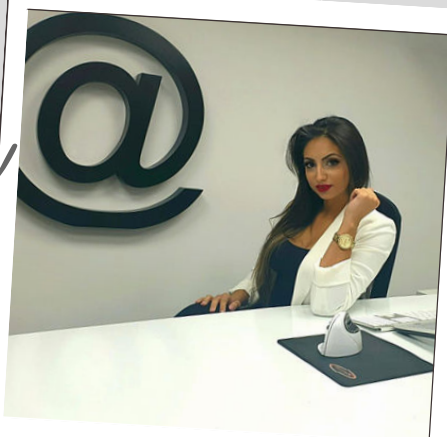
Sievietes iedvesmotājas

EqualiSM

STĀSTI

PAR SIEVIETĒM
SPORTA LĪDERĒM UN
VADĪTĀJĀM

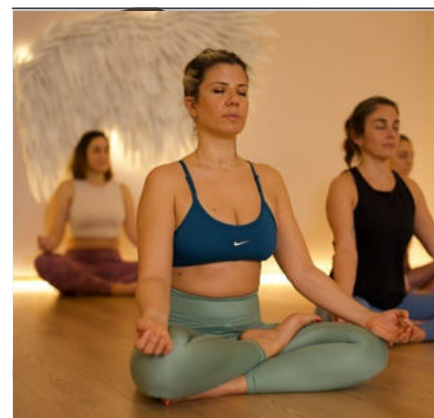
Sievietes uzņēmējas

Sievietes sportistes

*Patiesi stāsti par iedvesmojo-
šām sievietēm sportā*

Sievietes treneres

DIĀNA ZAĻUPE

BIEDRĪBAS "LATVIJAS SPORTA IZGLĪTĪBAS IESTĀŽU
DIREKTORU PADOME" (LSIIDP) VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJA UN
LIMBAŽU NOVADA SPORTA SKOLAS DIREKTORE

Diāna Zaļupe dzimusi Rīgā, kur kā jaunieze uzsākusi savu sportisko karjeru smaiļošanā, uzrādot ievērojamus rezultātus sieviešu sportā. D.Zaļupe absolvējusi Rīgas Pārtikas rūpniecības tehnikumu (plānotājs ekonomists) un Latvijas Sporta Pedagoģijas akadēmiju, iegūstot maģistra grādu. Taču savu darba karjeru sportā attīstījusi pavisam nelielā Latvijas pilsētā Limbaži. Kopš 1990.gada Diāna Zaļupe ir Limbažu novada Sporta skolas direktore. Desmit gadus viņa bijusi arī Olimpiskā centra (OC) „Limbaži” valdes priekšsēdētāja. Diāna Zaļupe ir biedrības “Latvijas sporta izglītības iestāžu Direktoru padomes” (LSIIDP) valdes priekšsēdētāja, Latvijas kanoe airēšanas federācijas viceprezidente un valdes locekle, kā arī Latvijas Olimpiskās komitejas Ģenerālās asamblejas locekle. Papildus, Diāna Zaļupe pārstāv jaunatnes sportu arī Latvijas Sporta federāciju padomē un Latvijas Olimpiskajā vienībā.

2022.gadā tika nominēta "Trīs Zvaigžņu balvai 2022" par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas jaunatnes sporta attīstībā.

Diāna Zaļupe Latvijas jaunatnes sportā ir nozīmīga persona, pārstāvēt jaunatnes sporta intereses nacionālā līmenī arī Izglītības un zinātnes ministrijā kopā ar Sporta departamenta pārstāvjiem, kā arī Latvijas Nacionālā sporta padomē kopā ar Saeimas deputātiem, ministriem un Ministru prezidentu. LSIIDP valdes locekļi kopā ar Diānu Zaļupi regulāri piedalās dažādās valsts līmeņa darba grupās. 2012.gadā pēc D.Zaļupes iniciatīvas tika nodibināts LSIIDP Jaunatnes sporta fonds, kas kopš nodibināšanas brīža ir atbalstījis talantīgākos Latvijas jaunatnes sportistus trijās kategorijās – starptautiskas sporta noietnes, starptautiskas sporta sacensības, augstvērtīga sporta inventāra iegāde.

D. Zaļupes ieguldījums Latvijas jaunatnes sportā ir nenovērtējams ne tikai nacionālā līmenī, turot rūpi par jaunatnes sporta treneru darba algām un atbilstošiem darba apstākļiem. Strādājot par Limbažu novada Sporta skolas direktori jau vairāk kā 30 gadus, D. Zaļupes vadībā ir izaudzēti vispirms PSRS čempioni, vēlāk Eiropas čempioni, Pasaules čempioni, kā arī olimpieši ar augstām godalgotām vietām. Tā kā Limbaži ir neliela pilsēta Latvijā ar aptuveni sešiem tūkstošiem iedzīvotāju, līdz ar to šāda apmēra sasniegumi ir vēl jo vairāk nenovērtējami.

Visus Diānas sasniegumus nav iespējams uzskaitīt, šeit minēti tikai redzamākie un "lielākie", taču nevar nepieminēt arī, piemēram, sporta drēbes un apavus, ko Diāna vadībā sporta skola sarūpējusi maznodrošinātajiem jaunajiem sportistiem, bezmaksas pusdienas nabadzīgākajiem, bezmaksas studentu mītnes sporta skolas mītnē un vēl daudz citas lietas. Pati Diāna nemīl par to runāt publiski un, ja jūs viņai jautātu pastāstīt vairāk par kādu konkrētu no šiem gadījumiem, jūs redzētu, ka viņa reti kad tos atceras, jo dzīve iet uz priekšu, nāk jauni notikumi un izaicinājumi, kam jāvelta laiks un enerģija.

Vadītāji var būt daudzi, taču ne visi vadītāji ir līderi. Diāna Zaļupe ir vadītāja ar lielo burtu – līdere, iedvesmotāja, skolotāja un harizmātiska persona.

REIJESA DE MIGELA

KALNU FEJA UN ŽĒLSIRDĪGO MĀSU LĪDERE

Zelta medaļa Eiropas policijas un ugunsdzēsēju spēlēs (2010), bronzas medaļa Spānijas Čempionātā tehnikā (2009), sudraba medaļa Spānijas Čempionātā tehnikā (2008) un sudraba medaļa Pasaules Čempionātā taekvondo (2007), Sieviete un sporta balva (2018), balva kā "Es esmu Tenerife" vēstniecei (2019). Šīs ir tikai dažas no balvām, ko viņa saņēmusi pēdējos gados, taču Reijesa de Migela ir kas daudz vairāk.

Reijesa savas sportiskās gaitas sāka Tenerifes Alpinisma federācijā, no kurienes veica lēcieni uz Spānijas Kalnu un kāpšanas sporta federāciju (FEDME), kur strādāja ar sieviešu grupu. Jaunā prezidente, kuru viņa gandrīz nepazīna, ierosināja viņai kļūt par Līdztiesības padomes locekli. 2023.gadā viņai piedāvāja Līdztiesības un kalnu viceprezidentes amatu.

Taču arī šī ir tikai daļa no viņas stāsta. Reijesai ir arī sava profesija, ko viņa apvieno ar šo "hobiju", kam velta lielu daļu savas aizraušanās. Reijesa de Migela cenšas popularizēt šī sporta veida visu vecumu un kategoriju sievietes un viņu stāstus – gan elites sievietes, gan jauniešas. Turklāt viņa veicina un atbalsta dažādus projektus dažādās valstīs. R.de Migela organizē Starptautisko sieviešu un kalnu kongresu un ir uzsākusi pirmo Līdztiesības plānu federācijā, kā arī citas iniciatīvas šajā jomā.

Kas attiecas uz Reijesas profesionālo karjeru, tā sākas, kad viņa ieguva civildienesta ierēdņa amatu Sociālajā apdrošināšanā, kas viņai lika pārcelties uz Tenerifi, kur viņa 14 gadus strādāja par administratīvo asistenti. Darbs šeit lika viņai mainīt dzīves gaitu un radīja vēlmi veltīt sevi palīdzot citiem cilvēkiem, tāpēc gadiem ilgi viņa cīnījās un gatavojās kļūt par ugunsdzēsēju. Reijesa de Migela pieņēma izaicinājumu un kļuva par pirmo (un daudzus gadus vienīgo) sievieti ugunsdzēsēju Kanāriju salās, kur viņa tagad dzīvo jau 22 gadus. 2020.gadā viņa kļuva par ugunsdzēsēju brigādes priekšnieci savā depo, un ir arī vienīgā sieviete ugunsdzēsēju vadītāja visā Kanāriju salu autonomajā apgabalā, kas ir viens no retajiem Spānijā. Vēlme palīdzēt citiem bija tik spēcīga, ka Reijesa pievienojās nevalstiskajai organizācijai Ugunsdzēsji bez robežām, kur bija vienīgā sieviete. Šī organizācija iesaistījās dažādu globālo katastrofu seku likvidēšanā, piemēram, zemestrīce Haiti.

Nākusi no astoņu brāļu un divu māsu ģimenes, Reijesa uzsāka nodarboties ar vieglatlētiķu 8 gadu vecumā, pateicoties vienam no brāļiem, sasniedzot 3.labāko laiku 100 m sprintā. Sakarā ar tēva pārceļšānu darba dēļ, jaunā pilsētā viņa sāka nodarboties ar ritmisko vingrošanu, kur arī sasniedza dažus mērķus. Runājot par handbolu, viņa bija Kastīlijas Lamančas reģionālās komandas sastāvā. Kad viņai palika 16 gadu, Reijesa uzsāka kalnos kāpšanu kopā ar dažiem saviem brāļiem, galvenokārt Pablo, un viņai tas ārkārtīgi iepatikās. Reijesa de Migela bija augstākā mērā sportiska, un kopā ar brāļiem Pablo un Hosē uzsāka nodarboties ar kalnos kāpšanu Spānijā.

Stāsts mainījās, kad diviem viņas brāļiem, kuri meklēja lielākus izaicinājumus, bija sapnis doties uz Himalajiem, un viņi to piepildīja, 1989.gadā kopā ar citiem pavadoniem, plānojot uzkāpt Pumori virsotnē, kur cieta letālā negadījumā. Šī situācija mainīja Reijesas dzīvi un lika viņai sagatavoties un trenēties tā, lai dotos uz turieni un atgūtu savus brāļus, savus mentorus. Viņas pirmā ekspedīcija uz Himalajiem notika 1995.gadā, kad tur nebija pārāk daudz vīriešu ekspedīciju un vēl mazāk sievietes. Pirmo kāpienu viņa veica viena (ar gidu), un tur pieredzētais viņu motivēja radikāli mainīt savu dzīvi. Reijesa sasniedza vietu, ko domāja esam brāļu kapi un atgriezās pie savas ģimenes. Pēc dažiem gadiem, pateicoties tehnoloģiju attīstībai, viņa saprata, ka bijusi aptuveni 500 m attālumā no Pablo un Hosē kapa, tāpēc nolēma atgriezties Himalajos. Taču bija vajadzīgi vēl 3 ceļojumi uz Himalajiem (kuros viņa piedzīvoja smagas situācijas, snieguni un zemestrīci Nepālā 2015.gadā) un 30 gadi, lai visbeidzot atrastu savus brāļus, kas visu laiku bijis viņas galvenais kalnu stāsts.

FEDME ietvaros viņa ir koordinējusi lielus projektus un ekspedīcijas, ko vadījusi sievietē citām līdzīgi domājošām sievietēm alpīnistēm, kalnos kāpējām un lielu izaicinājumu mīļotājām – tādām pašām kā viņa.

BEATRICE KOKA

SIEVIETE VAR VALDĪT VĪRIEŠA PASAULĒ

Beatrise Koka dzimusi 1993.gadā Timișoarā, Rumānijā. Skolas gaitas viņa sāka un pabeidza Banateanas koledžā Timișoarā. Studiju laikā viņa periodiski apmeklēja tenisa nodarbības. Koledžas laikā viņa apmeklēja basketbola nodarbības. Viņa absolvējusi Rietumu universitātes Juridisko fakultāti Timișoarā ar augstiem rezultātiem, ierindojoties gada labāko desmitniekā un vēlāk ieguvusi maģistra grādu tiesību zinātnēs, tiesnešu karjerā ar 10 punktiem. Bakalaura darbam izvēlēta tēma bija "Cieņa sodu sistēmā" un promocijas darba tēma "Vecāku atsvešināšanās sindroms", kas sirdī iedēstīja mīlestību pret bērniem un viņu attīstību no ieņemšanas brīža.

Ieguvusi jurista grādu, viņas pirmie darbi bija saistīti ar juridisko jomu, kopš koledžas viņa bija piedalījies likumdošanas projektos, lai sadarbotos ar dažādiem civiltiesību un krimināljuristiem.

Vēlāk viņa strādāja par juridisko padomnieci Eiropas projektu firmā un pēc tam ar entuziasmu atvēra savu juridisko konsultāciju firmu privātiem vai valsts uzņēmumiem un iestādēm.

Pārceļoties uz Mosnita Nouas komūnu pie vecmāmiņas, kura palika viena, viņa iesaistījās visās apkārtnē kopienas darbībās, apmeklējot bērnu namus un patversmes. Viss sākās ar dažu bērnu adopciju no Mosnitas bērnunama brīvdienu. Paralēli tam tika izsludināta vakance uz šīs komūnas vadītāja posteni.

Dažus gadus vēlāk viņa uzdrošinājās kandidēt uz jauna junioru sporta kluba direktores amatu. No septiņiem kandidātiem, kas tika atlasīti uz interviju, tālāk tika tikai 3, un vēlāk tika paziņots, ka viņa vienīgā atbilst visiem nosacījumiem. Beatrise Koka kļuva par jaunā Mosnitas Komunālā sporta kluba direktori, esot vien 25 gadus veca.

Ceļš nepavisam nebija viegls. Šobrīd sporta klubā izveidotas septiņas sporta sekcijas un vēl divas ir plānotas. Vien pāris gadu laikā no sporta kluba dibināšanas par kluba sportistiem kļuvuši 450.

Apgabalu asociāciju un federāciju pilnsapulces bija pārsteigtas, ieraugot sievieti strauji augoša kluba priekšgalā.

Neskatoties uz to, ka viņa ir sieviete un ļoti jauna kluba vadībā, vien 5 gadus vēlāk viņa var lepoties ar izcīnītajiem vietējiem, reģionālajiem, nacionālajiem un pasaules čempionātiem, kas iezīmēja Mosnitu pasaules kartē, tādējādi kļūstot par kopienas balstu.

Viņas noslēpums ir mīlestība pret bērniem, aizraušanās ar attīstību, sportu un godīgu spēli. Visi šie tikumi palīdzēja ceļā uz panākumiem! Šodien Mosnita sievietes vadībā jau vairāk nekā 5 gadus ir sporta klubs ar 2 hallēm, 3 laukumiem, sporta bāzi un baseinu, kas viss tiek pārvaldīts efektīvi un nodrošina BEZMAKSAS SPORTU! Pašvaldības sporta klubu uzdevums vienmēr ir bijis nodrošināt pašvaldības bērniem veselības profilakses iespēju ar sportu un jaunās paaudzes attīstību. Tā kā vecāki ir iesaistījušies un ceļo kopā ar sportistiem, kuri tagad ar lepnumu pārstāv visu komūnu, ar profesionāliem treneriem un apmācītu administratīvo personālu, šī vieta ir kļuvusi atpazīstama pateicoties 7 sporta veidiem un neparastai sporta attīstībai.

Jā, sieviete var valdīt vīriešu pasaulē un valdīt labi!

JĀ, SIEVIETE VAR VALDĪT VĪRIEŠU PASAULĒ UN VALDĪT LABI!

ELIFA BARUTA

NO PRIVĀTĀ SEKTORA UZ VALSTS SEKTORU
TURCIJAS JAUNATNES UN SPORTA MINISTRIJAS
DEPARTAMENTA VADĪTĀJA

Elifa Baruta dzimusi 1982.gadā Osmanijā kā vienīgā meita ģimenē. Atšķirībā no brāļiem Elifu vairāk interesēja sports. Tā kā pilsēta, kurā viņa piedzima, bija viena no mazajām Turcijas pilsētām un sporta jomā nebija daudz iespēju, viņa jau agrā bērnībā saskārās ar zināmām grūtībām karjeras plānošanā. Taču Elifa jau bija pieņēmusi lēmumu un savu universitātes dzīvi sākusi valsts lielākās pilsētas un pilsētas vecākās universitātes Sporta zinātņu fakultātes Sporta menedžmenta nodaļā Stambulas universitātē.

Elifa, kurai ir uzņēmējas gars, pieteicās Peldēšanas federācijā vēl būdama universitātes studente un pēc iegūtās apmācības saņēma peldēšanas treneres kvalifikāciju, ar ko uzsāka strādāt par peldēšanas treneri Istanbul Metropolitan Municipality Sports Inc. (Stambulas pilsētas pašvaldības sporta korporācijā). Redzot viņas panākumus, vadība iecēla viņu par Peldēšanas sporta koordinatori.

Elifa pakāpās vienu soli augstāk pa karjeras kāpnēm, un uzņēmo kursu turpināja pēc studiju beigšanas, uzsākot strādāt par peldēšanas iestādes vadītāju. Ar jauniegūto amatu Elifas laika grafiks kļuva ārkārtīgi saspīlēts. Viņa nevēlējās pamest trenera darbu un savus sportistus, taču daudz laika bija jāvelta administratīvajiem pienākumiem. Un, lai ar savu darbu sasniegtu plašākas auditorijas, viņa sekmīgi nokārtoja valsts personāla iestājekšāmenu un stājās jaunajā amatā kā sporta izglītības speciāliste Jaunatnes un sporta ministrijā. Savā pirmajā darba vietā viņa satika savu nākamo vīru, kurš arī bija sportists (profesionāls futbolists) un sporta treniņu speciālists, un ar to aizsākās viņu kopdzīves gadi, kas turpinās šodien. Pēc tam abi strādāja Jaunatnes un sporta ministrijas centrālajā organizācijā. Tomēr Elifai bija vēl augstāki mērķi, un viņa gatavojās paaugstināšanas eksāmenam, savas profesionālās karjeras pilnveidei. Un, nokārtojot šo eksāmenu, viņa tika paaugstināta no sporta apmācības speciālistes par nodaļas vadītāju. Tomēr pirmie gadi jaunajā kvalifikācijā Elifai bija diezgan nogurdinoši, tāpēc, ka viņai bija jāmaina dzīvesvietas pilsēta un jāturpina pildīt dienesta pienākumus pilsētā, kas atrodas 700 km attālumā kopā ar savu mazuli. Ģimenes atbalsts bija viņas spēks. Elifa atgriezās Ankarā pēc tam, kad bija nostrādājusi pilnu gadu jaunajā amatā. Kad jautājām Elifai, kāpēc viņa uzņēmās šo izaicinājumu un vai tas bija tā vērts, viņa atbildēja: "Jā, tas noteikti bija tā vērts. Un es to darītu atkal. Es zināju, ko gaidu no dzīves un kur vēlos sevi redzēt, un ka šis ceļš būs grūts, bet galu galā tas būs tā vērts. Man ir mērķi, un es to darīju, lai tos sasniegtu. Turklāt es to darīju, lai rādītu piemēru sievietēm, kuras nākotnē strādās sportā gan privātajā, gan valsts sektorā. Es gribēju viņām parādīt, ka var gūt panākumus, ja ir mērķtiecīgas un apņēmības pilnas."

Turklāt Elifa piebilda par sieviešu aktīvāku iesaistišanos sporta menedžmentā: "Sievietēm dzīvē ir vairākas lomas un pienākumi. Jā, es tās pieņemu. Mums ir daudz pienākumu gan privātajā, gan lietišķajā dzīvē, iespējams, bieži vien tie ir vairāk nekā vīriešiem. Taču mēs nedrīkstam aizmirst, ka, ja mēs, sievietes, ticēsim, mums izdosies... Ja mēs strādāsim, mēs gūsim panākumus... Un, ja mums būs mērķi, mēs tos sasniegsim. Mūsu trūkums joprojām ir jūtams sporta jomā. Tāpēc nospraudiet mērķi un turpiniet virzīties uz priekšu ar neatlaidību un apņēmību. Un esat pārliecinātas, ka šajā ceļā redzēsiet, ka arī jūsu mērķi tiecas sasniegt jūs."

MĀSAS NINO UN NATIJA GUSEINOVAS

VIDUSSKOLNIECES, JAUNĀS PAAUDZES SPORTA INFLUENCERES

Divas māsas Nino (19 gadi) un Natija (18 gadi) Guseinovas, vidusskolnieces no maza ciemata, kuras jau trīs gadus ir pilsoniskās aktīvistes, arī strādā pie 17 ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

Abas māsas ir ne tikai sabiedriski aktīvas un ar visaugstākajām sekmēm visos mācību priekšmetos skolā, bet arī kopīgi ir noorganizējušas pirmo sieviešu futbola līgu savā pašvaldībā. Viņas ir Vides un pilsoniskās atbildības kluba vadītājas. Viņas darbojas arī kā brīvprātīgās dažādos pasākumos – sporta, izglītības, dabas un sociālās vides jomā.

Vietējā Nino un Natijas kopienā meitenes vienmēr ir otrajā plānā, un tajā dominē vīrieši.

Vietējā Nino un Natijas kopienā meitenes vienmēr ir otrajā plānā, un tajā dominē vīrieši. Diezgan bieži sievietes tur kļūst par vardarbības un apspiešanas upuriem, un attiecībā uz tā sauktajiem "vīriešu dominējošajiem sporta veidiem", piemēram, futbolu, viens no apgalvojumiem ir, ka "futbols nav domāts meitenēm". Natija bija viena no tām meitenēm, kas 5.klasē vēlējās spēlēt futbolu, bet nevarēja, jo futbolu spēlēja tikai zēni, un zēni negribēja spēlēt futbolu ar meitenēm. Kad Natija kļuva par 10.klases skolnieci (būdama tikai 15 gadu vecumā), jau tad viņa sajuta spēku nostāties pret sabiedrību un tās normām. Abas māsas savas idejas realizēšanai ieguva finansējumu vien 150 eiro apmērā un sazinājās ar vietējo Futbola federācijas pārstāvniecību un citām organizācijām. Tām iepatikās māsu ideja un viņas palīdzēja un atbalstīja.

Tā tika izveidota pirmā sieviešu futbola līga pavisam nelielas pašvaldības vēsturē. "Mēs parādījām visai kopienai, ka arī meitenes var spēlēt futbolu, izveidojām 8 meiteņu futbola komandas un izdalījām sporta inventāru un formas tērpus," teica Natija Guseinova.

Šīs abas jaunās sievietes, jaunās paaudzes influenceres, ir pelnījušas, lai tās tiktu pieminētas tādos Patiesos stāstos kā šie EqualiSM projekta ietvaros, jo tās ir meitenes, kādas sabiedrība vēlas redzēt kā nākamo paaudzi un nākamos jauniešus, kuri ir mūsu nākotne.

Nino un Natija ir paraugs saviem vienaudžiem, un, pat ja viņu vienaudži nevar apsteigt visas jomas, kurās tik aktīvi darbojas šīs divas apbrīnojamās māsas, viņi var censties sasniegt labāko, kas iespējams tieši viņiem, iedvesmojoties no Nino un Natijas Guseinovām.

AZUCENA GARANTO

SIEVIETE, KURA MAINĪJUSI SIEVIEŠU FUTBOLU ARAGONĀ, SPĀNIJĀ

Azucena Garanto (Veska, 1983) pašlaik ir SD Veska sieviešu futbola ģenerāldirektore un digitālās attīstības direktore paralēli citām aktivitātēm.

Viņas izglītība sākās ar valsts izglītību un valsts stipendiju atbalstu studijām, bez kurām savas necilās izcelsmes dēļ viņa nebūtu varējusi uzsākt augstskolas studijas, ko vēlāk pabeidza ar savu finansējumu, un ko paralēli apvienoja ar darbu viesnīcu nozarē, kur nostrādāja no 15 līdz 28 gadu vecumam.

Azucenai ir plaša un daudzveidīga pieredze audiovizuālajā, tehnoloģiju un sporta jomā, kā rezultātā viņa ir vadījusi vairākus nozīmīgus projektus šajās nozarēs.

Viņas profesionālo karjeru iezīmē Starptautiskā universitātes īsfilmu festivāla UNIFEST izveide (2005) un vadība, kā arī Veskas starptautiskā filmu festivāla organizēšana 2015., 2016. un 2017. gadā. Paralēli šim festivālam viņa izveidoja un izstrādāja projektu DETACÓN, kas aizsākās ar mērķi popularizēt, nostiprināt un veicināt sieviešu klātbūtni visās futbola jomās, integrējot kultūras projektus, telpu futbola sporta klubu, ko pārvalda vienīgi sievietes, un veselīgas pārtikas restorānu, iedvesmojoties no sievietēm un futbola.

2017. gads iezīmē SD Veska sieviešu futbola nodalās sākumu. Azucena Garanto uz desmit gadiem pārņēma projekta stratēģiskās plānošanas vadību un izstrādi, kā arī sporta vadību. Galvenie līdz šim sasniegtie pagrieziena punkti ir divi pirmās komandas paaugstinājumi (Pirmā valstsvienība); paaugstinājums uz Otro RFEF (trešais valstsvienības līmenis); pirmo reizi komanda piedalās Copa de la Reina sacensībās (2023. gadā); divi Filial komandas kāpumi no Pirmās teritoriālās līgas un paaugstinājums uz Pirmo valstsvienību. Viens paaugstinājums (uz Pirmo teritoriālo) no Otrās teritoriālās komandas, 6 komandu struktūra ar vairāk nekā 100 spēlētājām (vidēji 8 futbolistes sezonā tiek uzaicinātas uz Aragonas U-15 un U-17 izlasēm); divas spēlētājas Aragonas futbola bāzē SD Veska un Alkoraz fondā, kas kopā ar FC Barcelona ir vienīgais klubs, kura futbolistes atrodas talantu attīstības rezidencē.

Azucena Garanto ir apguvusi arī Big Data un to pielietošanu sportā. Tas, savukārt, ir veicinājis novatorisku datu izpēti projekta izstrādē, kas ietver vizualizācijas un analīzes platformas izstrādē visaptverošai SD Veska spēlētāju uzraudzībai. Pēdējos divos gados pirmās komandas savainojumu līmenis ir samazināts un šajā pašā periodā nopietnas traumas nav fiksētas. Šo sistēmu ir pārņēmis SD Veska vīriešu futbols, kas to jau piemēro savai pirmajai komandai.

Azucenas Garanto karjera un personība ir novērtēta dažādās jomās. Viņa ieguvusi tādas balvas kā Balva par karjeru vadībā 2023; Nominēta Altoaragoneses gada balvai, sporta sadaļā 2022; Labākās direktīvas balva 2021; Balva par labāko dokumentālo filmu Fuentes filmu festivālā 2019; Sieviešu un sporta balva kategorijā "Sieviešu sporta veicināšana" 2021.gadā par SD Veska Femenino un Zelta tauriņš (augstākais apbalvojums) Altoaragoneses Gada balva sporta sadaļā 2019. gadā.

MONIKA JAGARA

IZCILA RUMĀŅU SPORTISTE UN VEIKSMĪGA MENEDŽERE SPORTA JOMĀ

Monika Jagara, izcila rumāņu vieglatlēte, dzimusi 1973.gada 2.aprīlī Sighetu Marmatjē, Maramurešā, Rumānijā.

Sports bija daļa no viņas dzīves jau no mazotnes, taču pirmais sports nebija vieglatlētika, bet gan vingrošana. Piecu gadu vecumā Monika sapņoja kļūt par Nadiju Komaņecu. Vingrošanas treneris neatbalstīja šo sapni, drīzāk norādot uz vieglatlētiku. Viņas auguma dēļ viņa tika virzīta uz augstlēcšanu, kur izcēlās ar izciliem rezultātiem.

Monika ir ārkārtīgi komunikabla un smaidīga, gan runājot par sportu un upuriem, kas jānes, gan par slavas mirkļiem.

1998.gadā viņa pārrakstīja Rumānijas vēsturi, izcīnot divas zelta medaļas Eiropas čempionātos Valensijā un Budapeštā. Tajā pašā gadā viņai izdevās kāpt uz goda pjedestāla pirmās vietas Johannesburgas Pasaules kausa izcīņā.

1994.un 1999.gadā viņa bija Eiropas vicečempione. 1997. gadā viņa izcīnīja 1.vietu Van Dammes memoriālā Briselē (Beļģijā). 1998.gadā viņa sasniedza vienu no saviem labākajiem sasniegumiem - zelta medaļu Budapeštā Eiropas čempionātā (6.jūnijā), uzstādot savu personisko rekordu 2,02 m, pēc tam zelta medaļu Valensijā Kontinentālajā čempionātā telpās, 1.vietu Bratislavā (9.jūnijā) un 1.vietu Lillē (11.jūlijā). Savu lielisko formu viņa pierādīja arī 1999.gada 23.janvārī Bukarestē izcīnot 1.vietu. Tajā pašā gadā pasaules čempionātā Seviljā viņa ieņēma 10.vietu, pasaules čempionātā telpās Maebaši (Japāna) - 4.vietu, uzvarēja organizētajās sacensībās Polijā, Spalā, 19.februārī, sacensībās Milānā (9. jūnijā), ikgadējās Bišleta spēļu sacensībās Oslo (30.jūnijā), Nikajā (17.jūlijā) un sacensībās Ķelnē (8. augustā) un Cīrihē (11.augustā).

Viņas sasniegumos ietilpst divas medaļas Pasaules universitāšu čempionātā (zelts 1999.gadā un sudrabs 1997. gadā).

1997.gadā viņa kļuva par trešo vietu Fukuokas Grand Prix finālā, 1998.gadā viņa ieguva pirmo vietu Johannesburgas Pasaules kausa izcīņā, bet 1999.gadā viņa ieguva pirmo vietu Pasaules universitāšu spēlēs.

Monika Jagara bija fināliste divās olimpiskajās spēlēs - Sidnejā 2000.gadā (9.vieta) un Atēnās 2004.gadā, valsts čempione - 2004.un 2005.gadā.

Astoņu pasaules čempionātu, astoņu Eiropas čempionātu, divu olimpisko spēļu (2000, 2004) dalībniece, vairākkārtēja valsts čempione un nacionālo rekordu īpašniece telpās un brīvā dabā, 2004.gadā Monika saņēma Sporta nopelnu ordeņa III šķiru.

Par lēcieni telpās Moniku Jagaru žurnāls "Track and Field" atzina par vērtīgāko 1998.gada augstlēcēju. Turklāt šis rezultāts tika uzskatīts par visu laiku 6.pasaules rezultātu. 2006.un 2007.gadā viņa organizēja vienīgo Starptautiskās Amatieru vieglatlētikas federācijas (IAAF) akreditēto Grand Prix Monikas Jagar Grand Prix, kurā ieradās tādi slaveni sportisti kā Havjers Sotomajors, Frenkijs Frederikss, Daltons Grānts vai Inga Babakova.

Monika Jagara savu sportista karjeru beidza 2006. gadā par to paziņojot pirmajā "Monika lagār" Grand Prix pasākumā, kas pārvērtās par vakara emocionālāko mirkli. Šajā pasākumā piedalījās visas Rumānijas izcilās augstlēcējas: Jolanda Balaša-Sotere, Virdžīnija Bonči, Kornēlija Popa, Alīna Astafei.

2006.gadā Monika Jagara bija Policijas akadēmijas universitātes asistente. 2010. gadā izcilā sportiste pēc promocijas darba aizstāvēšanas Nacionālajā fiziskās audzināšanas un sporta universitātē Bukarestē ieguva fiziskās audzināšanas un sporta doktores titulu.

2016.gadā Monika Jagara kļuva par Bukarestes C.S. Dinamo prezidenti. Viņa sadarbojās ar Rumānijas iekšlietu ministriju, izdodot rīkojumus par policistu fizisko sagatavotību un bija vairāk nekā 300 sacensību organizatore ministrijā.

Pašlaik Monikai Jagarai ir trīs brīnišķīgu bērnu māte un viņas iniciētā projekta ONE POWER FITNESS akadēmijas vadītāja.

Akadēmijas ietvaros fiziski tiek sagatavoti lieliski sportisti vairākos sporta veidos, bet īpaši tenisā. Sākot ar 2024. gadu, Monika nolēma iesaistīties politikā, kandidējot Eiropas Parlamenta vēlēšanās, kas Rumānijā paredzētas 2024. gada 9. jūnijā.

EDA SEMIKANA OGUNA

SPORTISTE, SPORTA MENEDŽERE UN AKADEMIKE

Eda Semikana Oguna ir dzimusi Karsā, Sarikamišā, kur atrodas viens no Turcijas slavenākajiem slēpošanas kūrortiem. Eda slēpot sāka agri, jo dzimusi slēpošanas kūrortpilsētā un viņas tēvs ar slēpošanu nodarbojies jau gadiem gan kā sportists, gan kā treneris. Slēpošana vienmēr ir bijusi Eda ģimenes dzīves sastāvdaļa. Kādu laiku dzīvojuši šajā pilsētā, viņas tēva darba dēļ viņi pārcēlās uz Ankaru. Šajā pilsētā Eda pavadīja savus pamatskolas un vidusskolas gadus. Vēlāk Eda vairāk ieinteresējās par basketbolu, ar ko jau aizrāvās viens no viņas brāļiem, un kļuva par basketbolisti. Edas dzīve bija pilnībā ar un par basketbolu gan vidusskolas, gan universitātes gados, taču nācās pārtraukt sporta karjeru nopietnas traumas dēļ.

1998.gadā viņa atgriezās dzimtajā pilsētā Karsā, un pēc universitātes izglītības iegūšanas šajā pilsētā Eda 2002.gadā atgriezās Ankarā kā Fiziskās audzināšanas un sporta departamenta absolvente un basketbola trenere.

Pēc diviem gadiem Eda pāršķīra jaunu lapu un uzsāka dzīvi citā pilsētā Afjonkarahisarā. Bērnībā iesākto ar sportu saistīto dzīvi Eda turpināja kā pasniedzēja Afjonkarahisaras Universitātes Sporta zinātņu fakultātē. Ģimenes un sociālās politikas ministrijā viņa pameta Afjonkarahisaras universitāti, kur 13 gadus bez pārtraukuma strādāja par pasniedzēju līdz 2017.gadam. Viņa strādāja par treneri universitātes sieviešu basketbola komandā, kurā nostrādāja 13 gadus. Eda un vēl viena kolēģe mēģināja izveidot Afjonkarahisaras sieviešu basketbola komandu, taču nespēja sasniegt pamanāmus rezultātus, jo universitātē bija intensīvs treniņu un lekciju grafiks, kā arī nespēja piesaistīt pietiekamu interesi.

Tomēr tās nebija beigas, un viņas sasniedza veiksmīgus rezultātus, visu uzmanību koncentrējot uz universitātes sieviešu basketbola komandu. Apmēram 6 mēnešus nostrādājot Ģimenes un sociālās politikas ministrijā, viņa saprata, ka vairs nevar palikt prom no sporta, tāpēc Eda nekavējoties pieņēma Turcijas Skolu sporta federācijas ģenerālsekretāra norīkojuma piedāvājumu un nostrādāja tur 4 gadus. Šajā periodā viņa piedalījās daudzās skolu sporta organizācijās valsts un starptautiskā līmenī. Pēc 4 gadu pilnvaru termiņa beigām Eda atgriezās savā amatā Afjonkarahisaras universitātes Sporta zinātņu fakultātē. Šobrīd viņa kopā ar citiem kolēģiem šīs pašas universitātes Sporta zinātņu fakultātē turpina strādāt, lai sagatavotu studentus nākotnes darbam dažādos amatos, piemēram, fiziskās audzināšanas skolotāja, trenere, sporta menedžere, sporta jomas speciālisti.

Eda dalījās ar gadu gaitā gūto pieredzi: "Nodarbošanās ar sportu ļāva man satikties un strādāt ar daudziem un dažādiem cilvēkiem no dažādām jomām. Piedzīvot komandas garu, kopā smieties un raudāt, izdzīvot katru emociju kopā ar komandu man bija lielākais prieks būt par sportisti," pauž Eda. Eda uzrunāja visas Sporta zinātņu fakultātē studējošās studentes ar šādiem vārdiem: "Nekad nepadodieties. Vienmēr mācieties cītīgāk, lai ar katru dienu jūs kļūtu labākas nekā iepriekšējā dienā. Tāpēc jums ir smagi jāstrādā. Un tādā veidā jūs nākotnē būsit sieviešu sportistu ceļvedes un atbalstītājas. Lai vairāk sieviešu iegūtu sporta vadības pozīcijas, jums ir jākļūst prasmīgām un augsti kvalificētām."

ZANE GEMZE

BIEDRĪBAS "PELDĒT DROŠI" DIBINĀTĀJA UN VADĪTĀJA

Zane Gemze absolvējusi Valmieras Viestura vidusskolu, pēc tam turpinot studijas Banku augstskolā Rīgā un Lēvenas Katoļu universitātē Beļģijā. Z.Gemze papildus turpinājusi mācības dažādosursos Latvijā, Vācijā, Ungārijā, Kanādā un Grieķijā. Papildus vērienīgajiem kursiem Zane apguvusi uzņēmējdarbību, menedžmentu, sporta organizāciju menedžmentu, kā arī izglītojusies drošības jautājumos NATO organizētosursos.

Ne vien Zanes izglītības pieredze ir iespaidīga – tādas pašas ir arī Zanes darba gaitas – Aizsardzības ministrijā, projektu un pasākumu menedžments, biznesa attīstības jautājumu konsultante, lektore Alberta koledžā un Latvijas Universitātē. No 2007. – 2022.gadam Zane Gemze bija SIA "Olimpiskais" sporta centrs" valdes locekle.

Olimpiskajā sporta centrā tika atstātas nozīmīgas pēdas Latvijas sporta vēsturē, tostarp paralēli pienākumiem olimpiskā centra valdē tika nodibināta biedrība "Peldēt droši". Šie ir tikai daži no nozīmīgajiem Zanes amatiem. Šodien Zane ir Valsts prezidenta kancelejas Vadošā konsultante reģionālās politikas un reģionālās attīstības jautājumos.

Zanes sapnis ir bijis panākt, lai katrs bērns Latvijā mācētu peldēt, tādējādi maksimāli samazinot bēdīgo statistiku noslīkušo ziņā. Lai sasniegtu šo mērķi, 2018.gada janvārī pēc Zanes Gemzes ierosinājuma un iespaidīgas rekonstrukcijas rezultātā Olimpiskajā sporta centrā tika atklāts mūsdienīgākais peldētapmācības centrs, kur peldētpasmi sāka apgūt bērni, sākot jau no sešu mēnešu vecuma, tika padomāts arī par pieaugušajiem.

Kopā ar līdzīgi domājošajiem 2018.gadā Zane Gemze nodibināja biedrību "Peldēt droši", un par tās galveno mērķi tika izvirzīta sabiedrības izpratnes veicināšana par peldēšanas kā dzīvību saglabājošu prasmi un peldēšanas nozīmi veselības veicināšanā, fiziskās sagatavotības attīstībā un imunitātes stiprināšanā sabiedrībā kopumā.

Zane Gemze ir saņēmusi vairākus apbalvojumus, tostarp IV šķiras Viestura ordeni par ieguldījumu 2006.gada Rīgas NATO samita organizēšanā un Latvijas Olimpiskās komitejas pateicību par uzņēmuma dibināšanu un tā veiksmīgas darbības nodrošināšanu 2015.gadā. Zane tic, ka pie panākumiem neved tikai viens ceļš: "Veiksme nozīmē smagi strādāt, un tieši darbs kuģi dzen uz priekšu." Tieši šādas sievietes līderes ir vajadzīgas sporta sektorā un tā vadošajās struktūrās – iedvesmojoša, radoša, drosmīga.

SASNIEGUMI

- 2006.gadā Rīgā veiksmīgi tika realizēts NATO samits, par ko Zane Gemze tika apbalvota ar Latvijas Republikas apbalvojumu Viestura ordeni par kalpošanu Latvijas valstij un Ministru prezidenta pateicību par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas valsts attīstībā organizējot NATO samitu.
- 2015.gadā Zane Gemze saņēma Latvijas Olimpiskās komitejas pateicību par ieguldīto darbu uzņēmuma veidošanā, veiksmīgas darbības un biznesa attīstības nodrošināšanā.
- No 2016.līdz 2018.gadam tika realizēta Zanes Gemzes iniciēta Olimpiskā sporta centra rekonstrukcija peldbaseina zonā 7300m² lielā platībā par 4,5 miljoniem eiro.
- 2019.gadā Zane Gemze saņēma atzinību "Sieviete arhitektūrā, būvniecībā, dizainā" par nozīmīgiem sasniegumiem kā "Sieviete būvniecības virzītāja 2018".

KRISTĪNA GARSIJA TORRESA

NO ELITES BASKETBOLA LĪDZ ELITEI SPORTA VADĪBĀ ARAGONAS PAŠVALDĪBĀ

Kristina Garsija pašlaik ir Spānijas Aragonas pašvaldības sporta ģenerāldirektore, šo amatu viņa ieņēma pēc sporta padomnieces amata Saragošas pilsētas domē un ilgas sportistes karjeras.

K.Garsija sāka spēlēt basketbolu 8 gadu vecumā savas skolas komandā Barselonā. Viņa ir bijusi Katalonijas valsts vienības sastāvā Spānijas čempionāta kategorijās Bērni (10-11 gadi), Jaunatne (12-13 gadi) un Kadeti (14-15 gadi). Kristīnai ir 13 gadu pieredze elites basketbolā, pirms kā zemākās līgās viņa Spānijas izlases sastāvā pārstāvējusi valsti starptautiski.

14 gadu vecumā viņa saņēma stipendiju, lai pievienotos Spānijas Basketbola federācijas XXI gadsimta programmai, kas palīdz skolas vecuma spēlētājiem apvienot augstas veikspējas basketbolu un studijas.

Šajos gados Kristīna bija Spānijas kadetu un junioru izlases sastāvā (16-17 gadi), 1999.gadā uzvarot Eiropas čempionātā Rumānijā. Pusaudžu vecumā bija īpaši grūti brīži, piemēram, viņas sākums, ko noteica smagie treniņi un pusaudža vecuma brieduma pakāpe un temps, ar ko viņa tika galā, pateicoties basketbolam.

17 gadu vecumā Kristīna Garsija Torresa parakstīja savu pirmo profesionālo līgumu La Seu d'Urgell un līdz 29 gadu vecumam (2013) spēlēja dažādās augstākās līgas komandās dažādās Spānijas pilsētās, piemēram, Ibizā, Saragošā, Sanadrijā un Barselonā.

Šajā posmā viņai izdevās uzvarēt līgā ar FC Barcelona un būt daļai no visām Spānijas izlasēm treniņu posmā līdz U20.

Taču šajā sporta posmā viņa guva arī nopietnas traumas. 2006.un 2010.gadā Kristīna Garsija pārrāva Ahileja cīpslu, kas neļāva sacensties augstākajā līgā, un apsvēra iespēju atteikties no elites basketbola.

Viņa ir apvienojusi savu sportistes - profesionāles karjeru ar akadēmisko apmācību un 2009.gadā Barselonas Universitātē ieguva fizikultūras skolotāja grādu.

2014.gadā viņa pastāvīgi apmetās uz dzīvi Saragosā, bet gadu vēlāk uzsāka savu profesionālo un politisko karjeru, 2019.gadā kļūstot par Saragosas pilsētas domes padomnieci, un laika posmā no 2019.līdz 2023.gadam atbildēja par pašvaldības sportu.

Viens no viņas prioritārajiem mērķiem bija sporta popularizēšana publiskās sfērās un galveno aģentu nodrošināšana ar resursiem un instrumentiem, kas ļautu attīstīt sportu sākot no tautas sporta. Papildus tika spodrināts Saragosas pilsētas tēls ar sporta pasākumu palīdzību.

2023.gadā Saragosā notika sieviešu basketbola karalienes kausa izcīņa, kas finālam Prinsipi Felipe's paviljonā piesaistīja vairāk nekā 10 000 skatītāju, uzstādot visu laiku sacensību un valsts sieviešu basketbola rekordu.

Tā paša gada augustā viņa pievienojās Aragonas pašvaldības Sporta ģenerāldirektorātam, kam šajā autonomajā apgabalā ir vislielākā atbildība sporta jomā.

Infrastruktūru uzlabošana, vīzija par sportu kā tūrisma un kultūras stimulu, tā radītā ietekme teritorijās un ieguldījumi tautas sportā un bērnu sportā, ko uzskata par personīgās attīstības pamatelementu, ir nākamo četru gadu stratēģiskie virzieni. Liels bija Kristīnas gandarījums, jo pateicoties iepriekš paveiktajam, viņa varēja dot savu ieguldījumu sporta uzlabošanā dažādu jomu aspektā, ko viņa veica ar augstu atbildību.

VERONIKA GAVRILA

IZCILĪBA, PROFESIONALITĀTE UN IESAISTĪŠANĀS –
EMERITĒTĀ PROFESORE UN RUMĀNIJAS BASKETBOLA
FEDERĀCIJAS DIREKTORU PADOMES LOCEKLE

Sieviešu sporta līderu sērija turpinās ar Veroniku Gavrilu, spēcīgu sievieti un izcilu profesionāli.

Divu sportisku meiteņu mamma, viņa ir veiksmes piemērs it visur.

Verai enerģiju un spēku sniedz ģimene. Ģimene, kurai sports ir neatņemama dzīves sastāvdaļa. Šo aizraušanos ir pārņēmis viņas vīrs Sebastian Gavrila, kurš ir arī sportists un treneris grieķu-romiešu cīņā, kā arī abas meitenes, Aļesja, kura nodarbojas ar basketbolu, un Sāra, kura nodarbojas ar volejbolu.

Vera ir skolotāja Timișoara skolas sporta klubā BEGA, basketbola nodaļas vadītāja, Rumānijas Basketbola federācijas direktoru padomes locekle, Rumānijas Basketbola federācijas reģionālās 4.nodaļas tehniskā direktore.

Viņa bija F.R.B. reģionālā vadītāja un Perform Basketball, junioru, jauniešu, LNBF senioru trenere, 1. līgas valsts junioru izlases galvenā trenere. Viņa bija iesaistīta atlases aktivitātēs un F.R.B. projektos – "Viņas pasaule, viņas noteikumi", "Augsim veseli basketbolā".

Veras Gavrilas rezultāti runā paši par sevi: 23 valsts medaļas, 24 reizes dalība Balkānu, Eiropas, pasaules un universitāšu junioru un senioru čempionātos 5X5, 3X3, 32 sportistes junioru izlasēs, 6 senioru izlasēs, dalība 24 LNBF. Vera tika pasludināta par "Gada treneri 2012" un kopā ar komandu ieguvusi apbalvojumu "Gada komanda 2012".

Rumānijas Basketbola federācijas prezidente un FIBA Eiropas viceprezidente Karmena Tokala par Veru Gavrilu ir teikusi: "Veru uzskatu vairāk nekā par perfektu profesionāli.

Viņa ir perfekcioniste, kuru ļoti mīlu! Kā trenere viņa ir izcils komandas spēlētājs, dzimusi līdere, kura savu darbu dara ar pašizliedzību un priekšzīmīgu nopietnību."

Vera tika audzināta ar augstiem dzīves principiem, lai gan tas ne vienmēr bija viegli, viņa visas grūtības uztvēra kā iespēju progresēt, meklēt labākos variantus, un kā tikt līdz uzvarai. Būdama bērns, viņa iemīlēja šo sportu, kļuva par azartisku un centīgu sportisti, komandas kapteini. Taču diemžēl 20 gadu vecumā nācās pārtraukt sportistes karjeru. Tas bija ārkārtīgi grūts lēmums, jo nācās izvēlēties starp sportu un iztiku. Mīlestība un aizraušanās ar basketbolu 26 gadu vecumā mudināja sekot savam sapnim, taču šoreiz kā treneri. Uz to viņu pamudināja bijušais treneris, kurš Verai vienmēr teica, ka viņa varētu kļūt par izcilu treneri, jo viņai ir neparasts spēles redzējums un iedzimta spēja redzēt citu perspektīvu nevis tradicionālos piespēju leņķus izšķirošajos momentos. Fakts, ka viņa bija komandas kapteine, un divu sportojošu meiteņu mamma, ir palīdzējis Verai kļūt par vadītāju un mentoru savām sportistēm, ar kurām ir savstarpēja cieņa un uzticēšanās.

Par to, ko nozīmē būt treneri un mentorei, Vera saka: "Ir absolūti nepieciešams orientēt trenera personību uz treniņu un attīstības aspektu vairākos sportista plānos. Labs treneris ir ne tikai labs tehniķis un fiziskais treneris, bet arī prasmīgs taktiķis.

Personīgi sevi uzskatu par mūžīgu pētnieku jaunā meklējumos un prasīgu, labu ideju eksperimentētāju cīņā pret dogmatismu un rutīnu. Kaisele uz sportu ir trenera svarīgākā īpašība, un to papildina snieguma motivācija un pārliecība, ka augstākus sporta rezultātus var sasniegt tikai uz zinātniskas bāzes, apvienojumā ar psiholoģiju, sporta menedžmentu, komunikāciju u.c."

Trenera un sportista attiecības Verai Gavrilai nozīmē: "Pirmkārt, ļoti labi jāpazīst savs spēlētājs. Ir ļoti svarīgi rūpīgi izpētīt visu cilvēku uzvedību komandā, lai darbotos efektīvi un vairotu katra spēlētāja individuālo vērtību. Pats svarīgākais ir IZGLĪTOT sportistu, ja mēs sev uzdodam jautājumu: Kas paliek pēc sporta karjeras, ir ārkārtīgi svarīgi saprast savus sportistus. Es no pirmavotiem zinu, kas notiek ar meitenēm agrīnā pusaudža vecumā, kad diemžēl daudzas pamet sportu dažādu iemeslu dēļ. Liela nozīme ir arī izglītībai, kad ārpus ģimenes treneris ir vissvarīgākais ceļvedis turpmākajās izvēlēs, kas veidos viņu dzīvi. Es pilnībā iesaistījos meiteņu izglītošanā, sākot ar sarežģītām, dažreiz sentimentālām lietām vai karjeras problēmām.

Vera Gavrilā ir brīnišķīga sieviete ar veiksmīgu karjeru dzīvojot ar atbildību un mīlestībā, lielākoties atrodoties ārpus uzmanības centra.

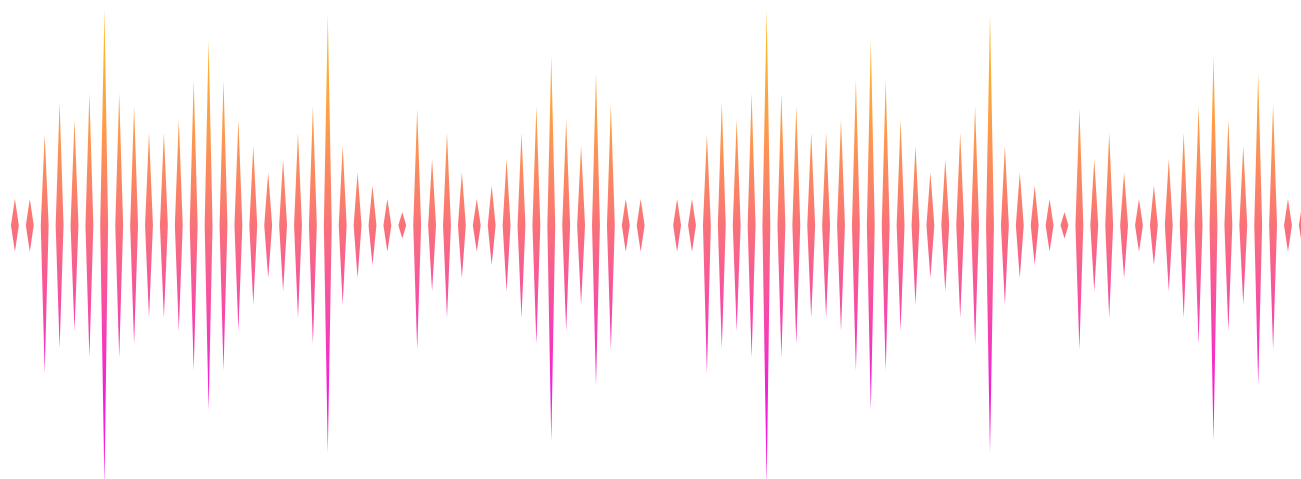

SENEMA CERENA MISIRLIOGLU

EKONOMISTE, JOGAS INSTRUKTORE UN #YOGASOUL STUDIJAS DIBINĀTĀJA

Senema Cerena Misirlioglu dzimusi Ankarā, Turcijas galvaspilsētā, 1980. gadā. Viņas māte strādāja bērnu attīstības un izglītības jomā, savukārt tēvs bija ģeoloģijas inženieris. Senema Cerena peldēšanu iepazīna jau pirms mācībām sākumskolā. Peldēšanas sacensībās, kurās piedalījās 12 gadu garumā, izcīnīja zelta, sudraba un bronzas medaļas. Viņai nācās pamest peldēšanu, ko Senema turpināja, līdz viņa uzsāka universitātes izglītību Ankaras Universitātes Politikas zinātņu fakultātes Biznesa administrācijas departamentā, jo pastāvēja dubultās karjeras dilemma un grūtības savienot sportu un izglītību, jo universitātes izglītība ietvēra ļoti intensīvu un izaicinošu programmu. Šī fakultāte, ko absolvēja daudzi augsta līmeņa birokrāti un politiķi, prasīja nopietnu disciplīnu un programmu apguvi.

Senema Cerena, kura uzsāka Maģistra grāda apguvi tūlīt pēc Bakalaura grāda iegūšanas, šajā periodā kādu laiku pavadīja Amerikā apgūstot programmu "Darbs un ceļošana". Pēc atgriešanās viņa 2 gadus strādāja Turcijas birojā "Work and Travel" ("Darbs un ceļošana") un pēc tam uzsāka savu karjeru, veiksmīgi nokārtojot eksāmenu, ko organizēja privāta banka. Pēc šī amata viņa aptuveni 5 gadus turpināja strādāt par portfolio menedžeri tajā pašā bankā. Tomēr Senema Cerena uzskatīja, ka viņas dzīvē kaut kā pietrūkst, kaut kā, kas atšķirtos no pašreizējās situācijas. Kas tas varētu būt, viņa saprata pēc kādas jogas nodarbības apmeklēšanas. Senema Cerena to dienu raksturo šādi:

"Bankā strādāju intensīvā stresā. Katra diena bija gandrīz vienāda. Jutos diezgan nogurusi. Kādu dienu es apmeklēju jogas nodarbību. Šī bija pirmā jogas nodarbība, ko apmeklēju. Nodarības beigās es sajutu neparastu mieru. It kā viss mans nogurums un stress būtu pilnībā pazudis. Vēlāk to pašu mieru izjutu arī dažās citās nodarbībās, un, lai šo atrasto mieru nepazaudētu, atteicos no darba bankā un uzsāku jogas apmācības. Pēc apmācību kursa ieguvi jogas instruktora kvalifikāciju. Vispirms es sāku vadīt nodarbības savās mājās. Pieaugot pieprasījumam pēc nodarbībām, ko pasniedzu, nolēmu izveidot jogas studiju. Gandrīz visus savus ietaupījumus iztērēju šai studijai. Jautāsi, vai tas bija tā vērts? Noteikti!" Senema Cerena tagad ir reģistrēta jogas instruktore Turcijas Sporta visiem federācijā un jogas studijas īpašnice. Vīsi viņas rīkto tiešraides treniņus un seminārus piesaista lielu sieviešu un pat vīriešu uzmanību. Senema Cerena, kurā ir visu vecumu studenti un profesijas, tagad dara savu darbu ar lielu mieru un prieku.

Visbeidzot, Senema Cerena dalās ar šādiem ieteikumiem: "Rūpējieties par savām izvēlēm. Ir liela atšķirība, vai savu darbu darāt ar mīlestību vai piespiedu kārtā. Ja jums ir savs bizness, tad attīstiet to no visas sirds un veltiet tam visas nepieciešamās pūles. Tas nepadarīs jūs nemierīgus un nenogurdinās. Tāpēc plānojat nākotni jau tagad, kamēr vēl mācāties universitātē. Un tādējādi nākotnē, ko jūs plānojat un vēlējaties piedzīvot, jūs ar prieku sveicinās "Esi sveiks!"

L I V E
Y O U R
D R E A M

PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE PROJEKTA PARTNERVALSTĪS

PAŠREIZĒJĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE PROJEKTA PARTNERVALSTĪS

TURCIJA • LATVIJA • SPĀNIJA • RUMĀNIJA

Projekta EqualISM ietvaros tika veikta analīze par pašreizējo situāciju sievietes pārstāvēniecībā sporta vadības amatos visās četrās partnervalstīs – Latvijā, Spānijā, Turcijā, Rumānijā. Analīze tika veikta trīs galvenajās kategorijās:

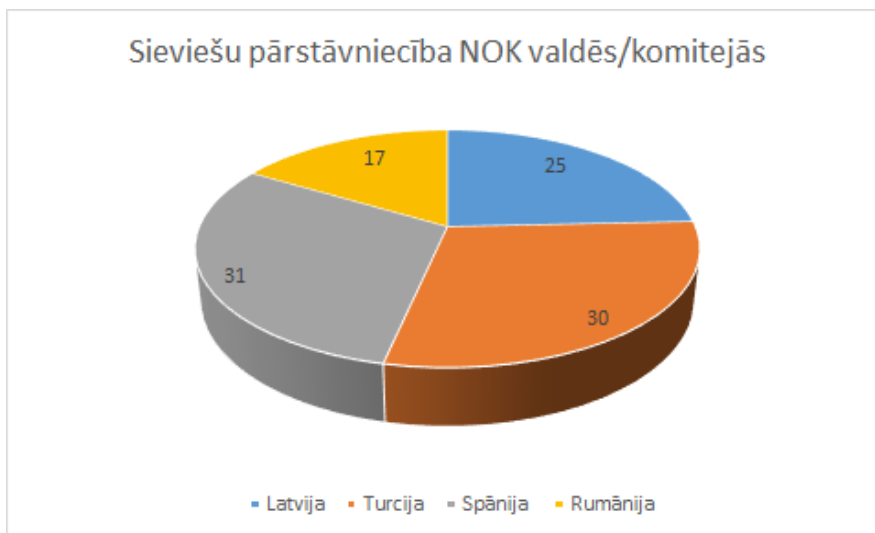
- Līderība
- Trenēšana
- Mediji un komunikācija

LĪDERĪBA

Zemāk esošie skaitļi sniedz pārskatu par sievietes pārstāvēniecību vadošos amatos nacionālajās sporta federācijās, nacionālajās olimpiskajās komitejās, atbildīgajās ministrijās, sporta skolās (tikai Latvijā), universitāšu sporta departamentos (tikai Spānijā). Minētie skaitļi liecina par uzlabotu piekļuvi vadošajiem amatiem un uzlabotu kapacitātes palielināšanu vadošo lomu izpildei.

DZIMUMU LĪDZSVARS SPORTA ORGANIZĀCIJU VALDĒS UN KOMITEJĀS

2.attēlā parādīts sievietes īpatsvars Nacionālo olimpisko komiteju (NOK) valdēs un komitejās. Iegūtie dati rāda, ka visvienlīdzīgākā situācija šajā jautājumā ir Spānijā, kur sievietes pozīcijas sasniedz 31%, kas veido gandrīz vienu trešdaļu, kam stingri seko Turcija ar 30%, bet pēc tam Latvija ar 25%, kas veido ceturto daļu sievietes Latvijas Olimpiskā komitejā. Rumānija ar 17% ierindojas pēdējā vietā no četrām partnervalstīm.

2.ATTĒLS. SIEVIEŠU PROCENTUĀLĀ PĀRSTĀVĒNIECĪBA NOK VALDĒS/KOMITEJĀS

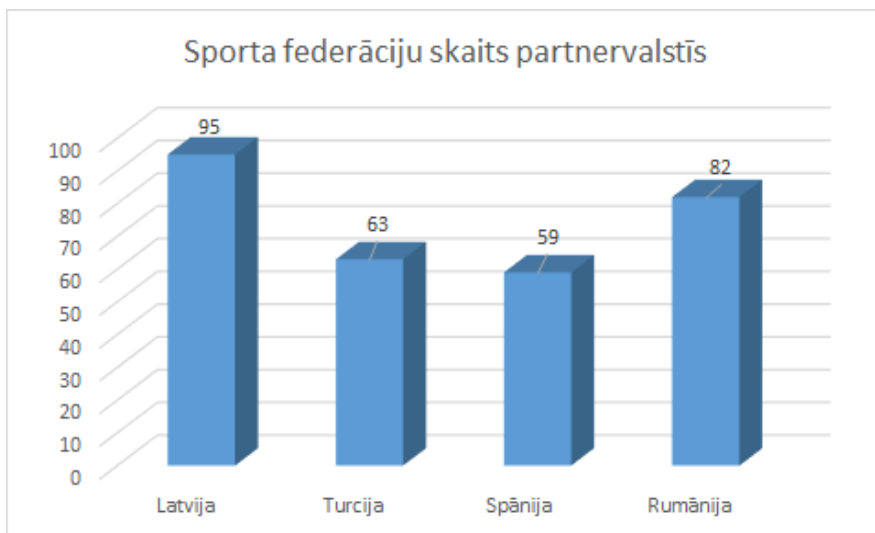

Attiecībā uz Nacionālo Olimpisko komiteju prezidentēm sievietēm, nevienai no partnervalstu NOK nevada sievieti. Iegūtie dati ir parādīti 3.attēlā. Tomēr jāpiemin, ka Rumānijā NOK ir bijušas ievēlētas divas viceprezidentes sievietes.

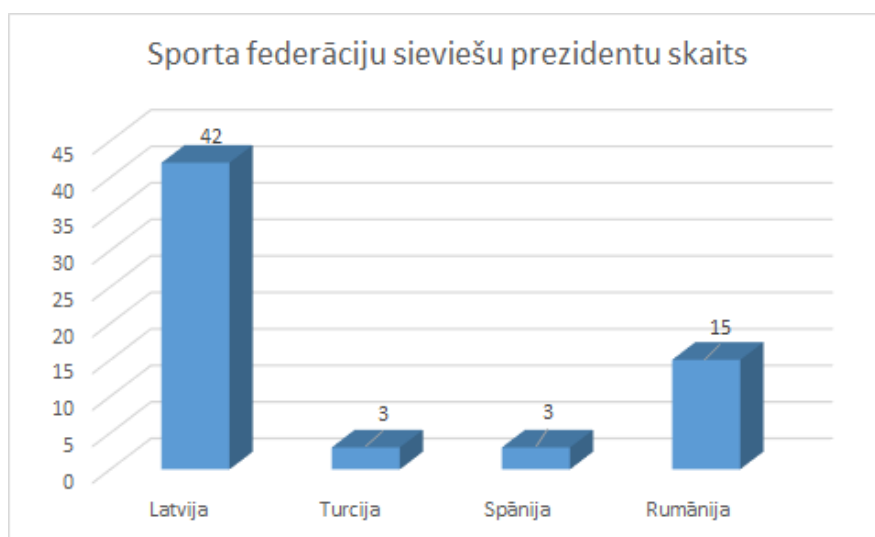
3.ATTĒLS. NACIONĀLO OLIMPISKO KOMITEJU PREZIDENTES SIEVIETES PROJEKTA PARTNERVALSTĪS

Lai noskaidrotu amatu sadalījumu nacionālajās sporta federācijās, partneri veica analīzi par sporta federāciju skaitu savās valstīs. 4.attēlā parādīti iegūtie dati. Interessants ir fakts, ka, lai gan Latvija ir mazākā no visām partnervalstīm ar 1,9 miljoniem iedzīvotāju, tajā ir vislielākais sporta federāciju skaits – 95. Tālāk otro vietu sasniedz Rumānija ar 19 miljoniem iedzīvotāju un ar 82 sporta federācijām. Turcija ar lielāko iedzīvotāju skaitu – 85 miljoni, ierindojas trešajā vietā ar 63 sporta federācijām, bet Spānijā ar 48 miljoniem iedzīvotāju ir 59 sporta federācijas.

4.ATTĒLS. SPORTA FEDERĀCIJU SKAITS PARTNERVALSTĪS

Visi četri partneri veica papildu analīzi par sieviešu pārstāvēniecību sporta federāciju vadītāju amatos. 5.attēlā parādītas sieviešu amati procentuāli atbilstoši sporta federāciju skaitam katrā projekta partnervalstī. Lai gan Spānija sasniedza 31% sieviešu vietu NOK komitejās un valdēs, Latvija uzstāda rekordu sieviešu prezidentu vietu skaitā sporta federācijās, ievērojami apsteidzot pārējās trīs projekta partnervalstis un sasniedzot 42 vietas, kas veido 44,2%. Otrajā vietā ierindojas Rumānija ar 15 mandātiem, sasniedzot 18,3%, Spānija kā trešā ar 3 vietām sasniedz 5,1% un Turcija arī ar 3 vietām sasniedz 4,8%.

5.ATTĒLS. SPORTA FEDERĀCIJU SIEVIEŠU PREZIDENTU SKAITS

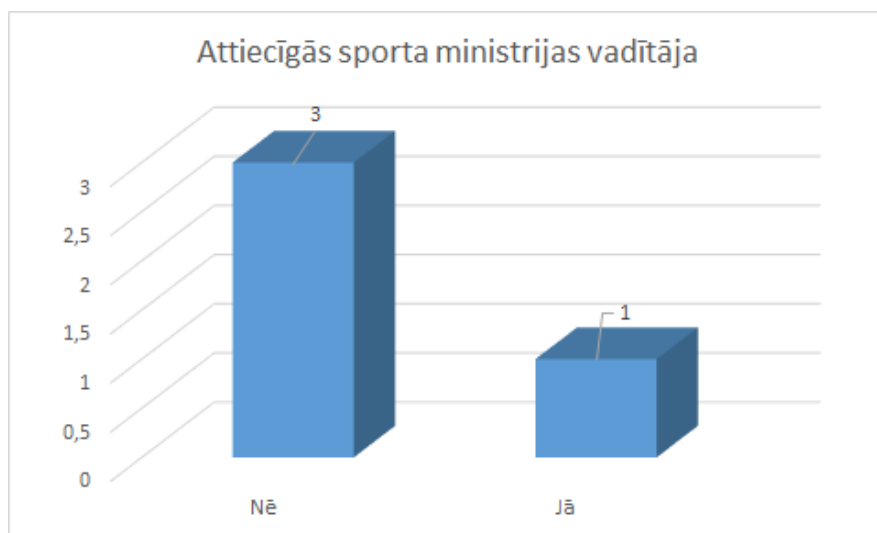
Attiecībā uz sieviešu vadītājām attiecīgajās sporta ministrijās, tikai Rumānijā Nacionālajā sporta aģentūrā ir sieviete.

Pašlaik Rumānijā sporta pārvaldību nodrošina pilnvarotā iestāde Nacionālā Sporta aģentūra, ko vada Elizabeta Lipa, izcila starptautiska līmeņa airētāja.

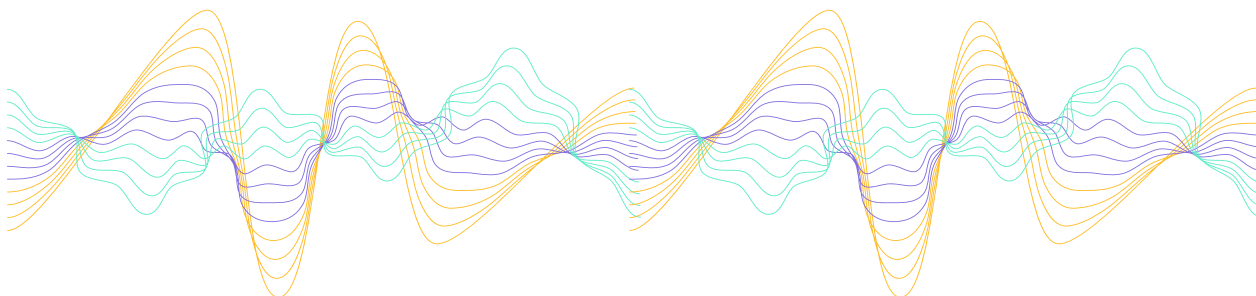
Laika gaitā attiecīgo sporta ministriju ir vadījušas sievietes:

- 2008.gada decembris — 2009.gada jūlijs, Monika Marija Jakoba-Ridzi,
- 2009.gada jūlijs–2009.gada decembris, Sorina Plasinta,
- 2010.gada marts–2012.gada maijs, Doina Melinte,
- 2012.gada maijs–2013.gada janvāris, Karmena Tokala,
- 2014.gada marts–2015.gada novembris, Gabriela Sabo,
- 2015.gada novembris–2017.gada janvāris, Elizabeta Lipa,
- 2018.gada janvāris – 2018.gada novembris, Joana Brana.

Sportu Latvijā pārvalda Izglītības un zinātnes ministrija, Spānijā – Izglītības, profesionālās izglītības un sporta ministrija, bet Turcijā – Jaunatnes un sporta ministrija.

6. ATTĒLS. ATTIECĪGĀS SPORTA MINISTRIJAS VADĪTĀJA SIEVIETE

Nākamais analizētais punkts bija par Latvijas profesionālās ievirzes sporta izglītību – sporta skolām. No visām partnervalstīm tikai Latvijā ir sporta skolu sistēma (profesionālās ievirzes sporta izglītība ar valsts sertifikātu), savukārt pārējiem partneriem ir sporta klubu sistēma. No 73 Latvijas sporta skolām, kas atrodas visā valstī, tikai 21 sporta skolu vada sieviete. Tas veido 29% un attiecīgi mazāk nekā vienu trešdaļu sieviešu pārstāvju.

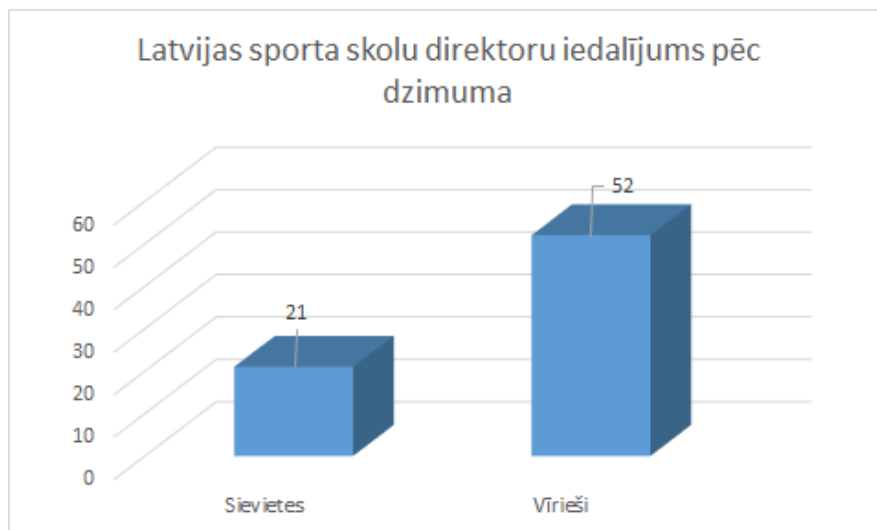
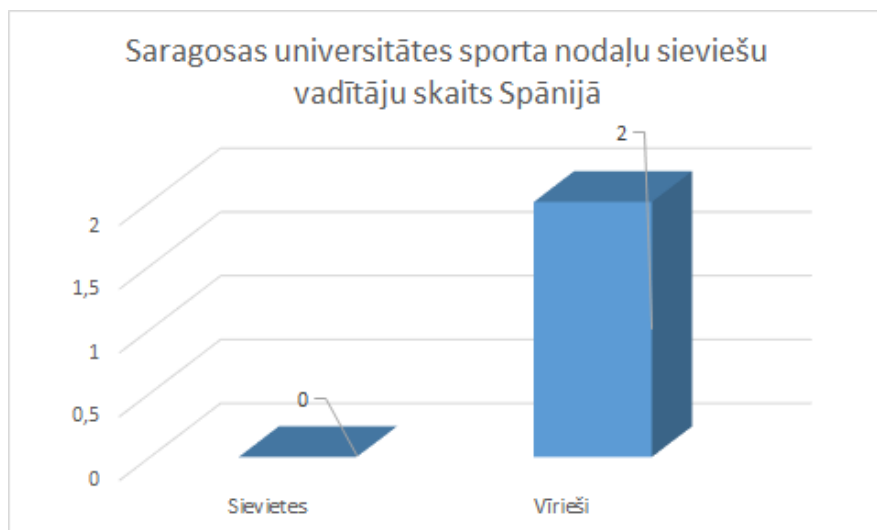

FIGURE 7. LATVIJAS SPORTA SKOLU DIREKTORU IEDALĪJUMS PĒC DZIMUMA

Saskaņā ar Nacionālā statistikas institūta datiem Rumānijā valsts izglītībā ir vairākas izglītības iestādes no 36 vidusskolām ar fiziskās audzināšanas un sporta profilu valsts līmenī. Bez tām ir arī citas izglītības iestādes, kurām ir atšķirīgs profils, bet tajās ir sporta klases.

Spānija, savukārt, kā vienīgā projekta EqualISM partnerības universitāte veica analīzi par Saragosas Universitātes sporta departamentu sieviešu vadītāju skaitu, kas parāda, ka no divām sporta nodaļām nevienu nepārvalda sieviete.

8.ATTĒLS. SARAGOSAS UNIVERSITĀTES SPORTA NODAĻU SIEVIEŠU VADĪTĀJU SKAITS SPĀNIJĀ

UZLABOTA PIEKĻUVE VADOŠAJIEM AMATIEM

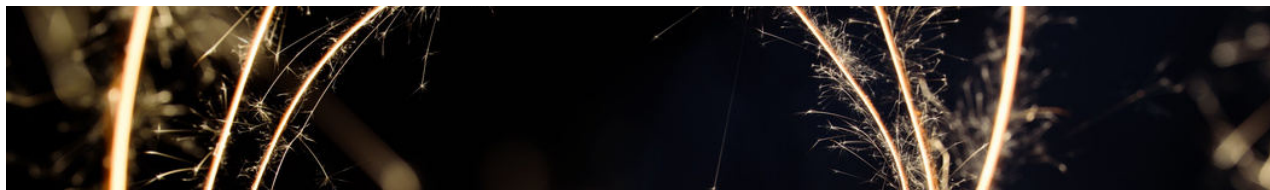
Šī analīze tika veikta piecās kategorijās:

- **Līdztiesības politika NOK** - Latvijai un Turcijai šādas politikas nav, savukārt Spānijai un Rumānijai tādas ir.
- **Līdztiesības politika sporta federācijās**, kur dati ir tādi paši kā iepriekš minētajā paziņojumā – Latvijai un Turcijai nav, bet Spānijai un Rumānijai ir.
- **Līdztiesības politika attiecīgajā sporta ministrijā**. Tāpat kā iepriekšējos divos apgalvojumos, arī Latvijai un Turcijai nav, savukārt Spānijai un Rumānijai ir.
- **Līdztiesības politika sporta skolās**. Šis punkts bija saistīts tikai ar Latviju. Taču arī šajās sporta organizācijās - Latvijas sporta skolās, nav izstrādāta vienlīdzības politika, taču vienlīdzība ir ievērota visos līmeņos.
- **Līdztiesības politika Saragozas Universitātes sporta nodaļās** attiecas tikai uz Spāniju. Saragozas universitātei ir izstrādāta līdztiesības politika, tāpat kā citās augstāk minētajās sporta organizācijās Spānijā.

UZLABOTA KAPACITĀTES PALIELINĀŠANA LĪDERĪBAI

Šī analīze tika veikta par sieviešu līderības apmācību pieejamību. Visas projekta EqualISM valstis ir atvērtas sieviešu līderu apmācībām, kas ir labs pamats tālākai attīstībai, piemēram, sieviešu sporta vadības amatiem dažādās sporta organizācijās un sporta federācijās, NOK komitejās un valdēs, jo īpaši attiecīgajās ministrijās.

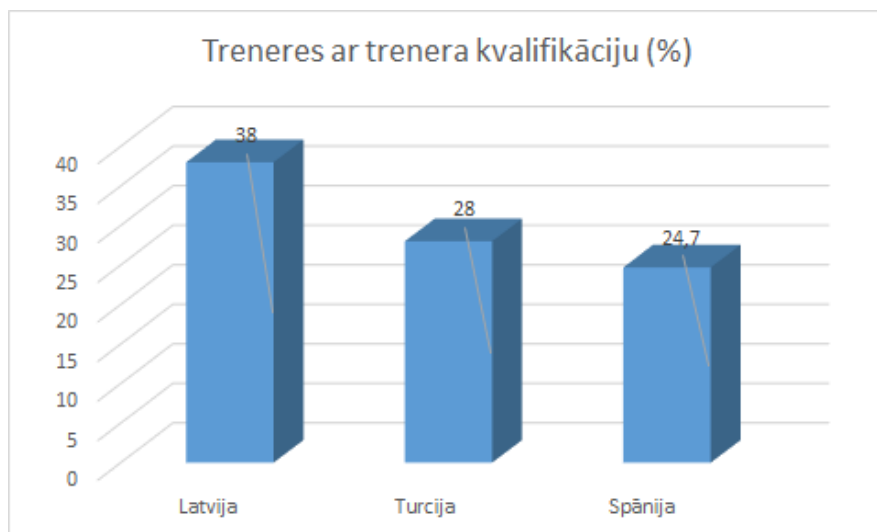
TRENĒŠANA

Analīze par trenēšanu tika veikta kategorijā uzlabots vispārējais dzimumu līdzsvars trenēšanā. Pirmais analizētais punkts bija par sieviešu un vīriešu treneru procentuālo daļu ar trenera kvalifikāciju. Rumānija bija vienīgā valsts, kurai nav pieejami dati par šo punktu. Šis aspekts ir saistīts ar faktu, ka Rumānijā ir daudz akreditētu privātu kvalifikācijas centru, kas izsniedz trenera sertifikātus, kā arī sporta federācijas, kurām arī ir šāda iespēja.

Šajā kategorijā augstākais sasniegtais skaitlis ar 38% bija Latvijai. Pārsteigums bija tas, ka Turcija, ņemot vērā iepriekšējo līderu lomu analīzi, ieguva otro vietu ar 28%, un Spānija sasniedza tikai vienu ceturtdaļu sieviešu treneru.

9.ATTĒLS. TRENERES AR TRENERA KVALIFIKĀCIJU (%)

Turpmākā analīze par dzimumu līdztiesības politiku un dzimumu līdztiesībai draudzīgu trenēšanu un ieteikumus atklāja, ka no visām partnervalstīm šāda politika ir tikai Spānijai.

Pēdējā analīze tika veikta par sieviešu treneru darba samaksas atšķirībām. Latvija, Turcija un Rumānija var lepoties ar vienādu treneru atalgojumu savās valstīs, savukārt Spānijā, kaut arī vienīgā ir dzimumam draudzīga treneru un karjeras atbalsta politikas ziņā, nav vienlīdzīgas atalgojuma sistēmas treneriem.

MEDIJI UN KOMUNIKĀCIJA

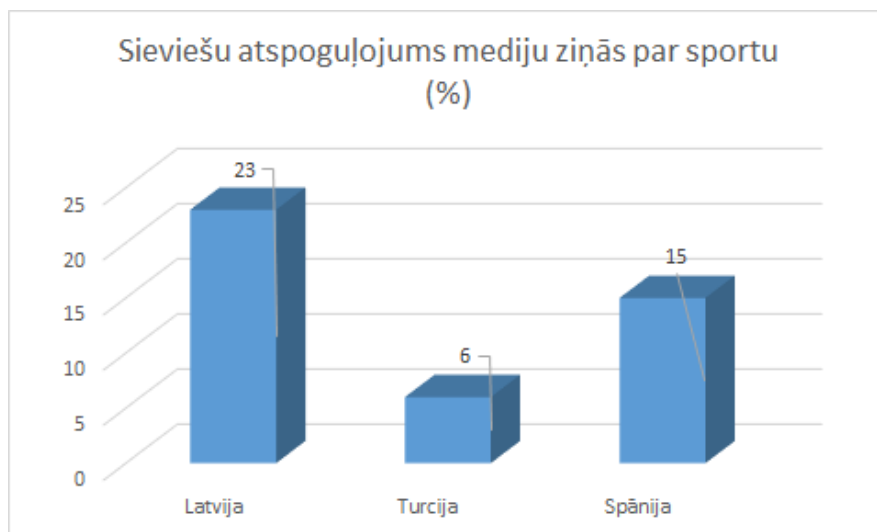
Šis punkts tika analizēts divās kategorijās:

- Labāka vīriešu/sieviešu reprezentācija mediju ziņās.
- Uzlabota kapacitāte cīņā pret dzimumu stereotipiem.

ATŠĶIRĪBAS VĪRIEŠU UN SIEVIEŠU REPREZENTĀCIJĀ MEDIJU ZIŅĀS

Pirmā analīze šajā kategorijā tika veikta par sporta komunikācijas aktivitāšu procentuālo īpatnību pēc dzimuma no sieviešu perspektīvas. No četriem projekta partneriem tikai Rumānijai nebija pieejami dati par šo analīzes punktu. No pārējiem trīs projekta partneriem Latvija sasniedza visaugstāko sieviešu pārstāvniecību sporta medijos. Spānija ierindojas otrajā vietā ar 15%, un Turcija ar vien 6% noslēdza šo pētījumu. Taču trīs no četrām partnervalstīm – Latvija, Rumānija, Turcija norādīja, ka sporta medijos lietotā valoda ir atbilstoša un vienlīdzīga abiem dzimumiem, ko gan nevar teikt par Spāniju, tomēr Spānijas partneris atzīst, ka precīzi izmērīt to nav iespējams.

10.ATTĒLS. SIEVIEŠU ATSPUGUĻOJUMS MEDIJU ZIŅĀS PAR SPORTU (%)

UZLABOTA KAPACITĀTE CĪŅĀ PRET DZIMUMU STEREOTIPIEM

Šajā kategorijā tika analizēti divi punkti, no kuriem pirmais bija par izpratni attiecībā uz iespējamo ietekmi uz stereotipiem, izmantojot esošos apģērba kodus, ko neviena no projekta partnervalstīm nav novērojusi. Otrā analīze tika veikta par fiksētiem gadījumiem, kad plašsaziņas līdzekļi atspoguļoja sievietes atšķirīgā veidā nekā vīriešus, kas radīja aizdomas par seksismu. Tikai diviem no četriem partneriem – Latvijai un Rumānijai – bija pieejami dati par šo punktu, kur Latvijai ir trīs ziņojumi par gadījumiem 2023. – 2024. gadā, bet Rumānija apgalvo, ka šādu ziņojumu viņiem nav. Spānijai un Turcijai nav pieejami dati par šiem gadījumiem.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

CONCLUSION

1. Tāpat kā daudzās citās jomās, kur ir skaisti stikla griesti, bet lipīga grīda, sieviešu profesionālā attīstība un vadošo amatu iegūšana ir apgrūtināta, un arī sporta nozare nav šīs sociālās realitātes izņēmums. Kvantitatīvie dati (pārstāvības statistika) un kvalitatīvie dati (reprezentatīvu sieviešu liecības) apstiprina šķēršļus, kas joprojām pastāv Eiropā sieviešu pilnīgai iesaistīšanai visos sporta organizāciju līmeņos.

2. Sporta menedžmentā ir sociāli kulturāls un līdz ar to maināms dzimumu dinamikas komponente. No iesaistītajām valstīm Latvija uzrāda lielāku vienlīdzību sieviešu pārstāvniecībā varas un lēmumu pieņemšanas amatos, savukārt Spānijā un Rumānijā līmenis ir vidēji zems, bet Turcijai ir jāpieliek lielākas pūles atpazīstamības un iespēju nodrošināšanai, lai sasniegtu vērtības un tuvinātos citām Eiropas valstīm.

3. Projekts EqualISM ir parādījis, ka sievietēm līderēm sporta vadībā ir svarīga loma, ne tikai kā paraugam citām sievietēm, bet arī atstājot nenovērtējamu ietekmi uz savu kopienu. Daudzas no tām ir "varones". Tāpēc ir svarīgi, lai vīrieši un sievietes zinātu, novērtētu un svinētu tādu sieviešu kā Diānas, Reijesas, Elifas, Beatrises un citu cilvēku panākumus, kas sportā atstāj milzīgu ietekmi un maina pasauli.

SECINĀJUMI

4. Sievietes ir nepietiekami pārstāvētas sporta jomā - ne tikai sporta vadības amatos, bet arī dažādos citos amatos, piemēram, sportistu un treneru. Lai gan ir pietiekami daudz datu uzskaites par treneru dzimumu sadalījumu partneru valstīs (Latvijā, Spānijā, Rumānijā), Turcijā sieviešu pārstāvniecība šajā amatā ir izteikti zema, sasniedzot vien 23%.

5. Sieviešu menedžeru pārstāvniecība nav pietiekama ne tikai nacionālajās organizācijās, bet pat starptautiskajā Olimpiskajā komitejā (SOK), ko droši var saukt par augstāko starptautisko sporta organizāciju, un raugoties uz 2000.gadu sākumu līdz mūsdienām, ir redzams, ka sieviešu menedžeru skaits SOK ir krietni pieaudzis. Šī situācija ir daudzsoļoša un var kalpot par paraugu nacionālā līmeņa sporta organizācijām.

6. Sporta federācijas, atbilstoši tiesību aktiem, pieņem lēmumus par to sporta nozaru darbību un vadību, kas ir to pārvaldībā. Un tām ir pienākums bez diskriminācijas sniegt sporta pakalpojumus iedzīvotājiem no visām dzīves sfērām un sadarboties ar ieinteresētajām pusēm. Taču, aplūkojot pētījumu, redzams, ka sievietes nav pietiekami pārstāvētas dalībvalstu sporta federāciju vadībā Eiropas līmenī.

7. Patieso stāstu varones ir pierādījušas, ka sportam ir spēks mainīt dzīvi, un caur dzimumu līdztiesību viņas māca pašreizējiem sporta vadības studentiem pārliecību, komandas darba spēku un disciplīnu.

8. Tāpat arī projekta EqualISM Patieso stāstu varones parāda vīriešus un sievietes kā vienlīdzīgus un līdzvērtīgus un ar to iedrošina pašreizējos sporta vadības studentus sekot viņu piemēram.

9. Sievietes sportā pozitīvi izaicina dzimumu stereotipus, veicina vienlīdzīgas sociālās normas un veido iedvesmojošus paraugus.

10. Sintezējot projekta īstenošanā savāktu informāciju, pašreizējā globalizācijas pasaules kontekstā konstatēts, ka ir panākts būtisks, bet nepietiekams progress dzimumu līdztiesības jomā sporta struktūrās un vadošajos amatos. Joprojām ir jāpieliek pūles, lai sporta jomā panāktu dzimumu līdztiesības līdzsvaru vadības un lēmumu pieņemšanas līmeņos.

11. Analizējot iegūtos datus un informāciju, var secināt, ka sievietes joprojām ir nepietiekami pārstāvētas vadošos amatos nacionālajās sporta federācijās, un tendences rāda, ka situācija tuvākajā laikā nemainīsies.

12. Sieviešu 4 valstu veiksmes stāstu prezentācija bija efektīvs veids, kā cīnīties pret stereotipiem par sieviešu sociālo lomu, kā arī veiksmīgs piemērs viņu iesaistīšanai tradicionāli vīriešu aktivitātēs. Ar projektu EqualISM jauniešiem tika sniegts vairāk informācijas, izveidots saziņas tilts starp veiksmīgām sievietēm vadītājām un jauniešiem, veicinot zināšanas saistībā ar dzimumu līdztiesību.

IETEIKUMI

1. Kad ir izvērtēta projekta pieredze kopumā, būtu vēlams paplašināt mācību seminārus līdz lielākam dalībnieku skaitam, lai nodrošinātu lielāku refleksiju un līdz ar to arī dziļāku un noturīgāku mentalitātes maiņu. Šiem semināriem varētu būt pat vairāki līmeņi (sākotnējais, padziļinātais, eksperta).
2. Tādā pašā veidā EqualiSM pieredzi varētu attiecināt uz citām mērķa grupām, piemēram, profesionālās sporta izglītības studentiem, sporta federācijām to līdztiesības plānu ietvaros vai fiziskās un sporta izglītības skolotājiem. Šajā ziņā projektā radītie materiāli ir vērtīgs resurss šīs apmācības pielāgošanai un nodrošināšanai citām iedzīvotāju grupām.
3. Ir zināms, ka līdzīgi pētījumi ir veikti arī citās ES valstīs, kas nav projekta partnervalstis. Šos pētījumus var pārbaudīt, ņemot vērā EqualiSM galveno mērķi, un var tikt aktivizēta plaša mēroga izpratnes veidošana visā Eiropā.
4. Vīriešu dominējošas kultūras pastāvēšana ir būtisks šķērslis sievietes klātbūtnei un pieredzei sporta jomā. Papildus studentiem un sievietes pārstāvēm, kas bija projekta EqualiSM mērķauditorija, var veikt jauktu pētījumu, kurā piedalās studenti vīrieši un vīriešu kārtas pārstāvji, kuri ar tādu pašu mērķi strādā vai strādās sporta nozarē. Tādā veidā var palielināt pušu informētību un attīstīt empātijas prasmes.

5. Strādājiet smagi, esiet disciplinēti, ticiet tam, ko darāt un, lai arī daudzās jomās "sievietes joprojām dzīvo vīriešu pasaulē", jūs sasniegsiet virsotnes. Šis sauklis bija pamanāms visos projekta EqualISM Patiesajos stāstos un sieviešu pārstāvju dialogā projekta semināros un ēnošanā. Šo iniciatīvu būtu nepieciešams turpināt Eiropas universitātēs un būtu ieteicams pārnest uz citiem sporta līmeņiem, piemēram, profesionālās sporta izglītības audzēkņiem, un citiem sektoriem.

6. Līdzīgi kā Patieso stāstu sērija projekta EqualISM ietvaros, kas iedvesmoja jauniešus sekot šos sieviešu piemēram, būtu nepieciešams izstrādāt specializētas "Sieviešu un līderības" sporta programmas, kas varētu sniegt iespēju sievietēm, kuras strādā sporta vadības sektorā, dalīties pieredzē, idejās un tehnikās.

7. Projekta EqualISM komanda uzskata, ka dzimumu līdztiesības tēma sporta vadībā, kā arī lēmumu pieņemšanas struktūru līmenī ir aktuāla tēma kā visām projekta partnervalstīm, tā arī Eiropas Savienības līmenī. Speciālistiem būtu vairāk jāpēta prasmes un iemaņas, nevis pastāvošie stereotipi.

8. Informatīvo sanāksmju, semināru un kursu organizēšana par tiesisko regulējumu un nacionālajām un starptautiskajām organizācijām dzimumu līdztiesības jomā, veicinot dzimumu līdztiesību, veidojot komunikācijas tiltu starp sporta organizāciju pārstāvjiem, valsts mēroga valsts sporta institūciju pārstāvjiem un jauniešiem, būtu efektīvs pārmaiņu veids indivīdiem kā lokālā, reģionālā un nacionālā līmenī, tā arī Eiropas un starptautiskā.

IZMANTOTĀ LITERATŪRA

1. **UNITED NATIONS Division for the Advancement of Women Department of Economic and Social Affairs** (2007). **Women 2000 and beyond.** Piekļūts 10.07.2024.: <https://www.un.org/womenwatch/daw/public/Women%20and%20Sport.pdf>.
2. **The international platform on sport and development.** (2019). *The beginnings of the participation of women in sport.* Piekļūts 11.07.2024.: <https://www.sportanddev.org/latest/news/beginnings-participation-women-sport>.
3. **ALL IN: Towards gender balance in sport (Erasmus +).** *Facts and figures on gender (in)equalities and differences.* Piekļūts 11.07.2024.: <https://rm.coe.int/toolkit-facsheet-1-facts-and-figures-on-gender-in-equalities-and-difer/1680971a74>.
4. **European Commission Union of Equality.** *Gender Equality Strategy 2020-2025.* Brussels 5.3.2020. Piekļūts 11.07.2024.: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0152&from=EN>.
5. **Koca, Canan.** *Women Representation in Manager Positions of Sport Organisation.* Hacettepe J. of Sport Sciences 2011, 22 (1), 1–12. Piekļūts 11.07.2024.: http://www.sbd.hacettepe.edu.tr/fulltext/2011_1_1.pdf.
6. **Ömür Sertkaya, Meltem Onay, Rıdvan Ekmekçi.** *Attitudes Towards Female Executives In Sport Organizations.* Pamukkale Journal of Sport Sciences 2013, Vol.4, Special Issue, Pg:01-13. Piekļūts 12.07.2024.: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/191823>.
7. **Çağrı İlk, Cemal Güler.** *Women's Place In Sports Management: Example Of Kayserispor President.* The Journal of International Social Research, Volume: 13, Issue: 71, June 2020.
8. **International Labour Organization.** *World Work Magazine.* Piekļūts 12.07.2024.: https://www.ilo.org/global/publications/world-of-work-magazine/articles/WCMS_081377/lang--en/index.htm.
9. **Anadolu education.** Piekļūts 01.03.2024.: <http://earsiv.anadolu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11421/14146/14146.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
10. **EIGE.** (2017). *Gender in sport.* Piekļūts 13.07.2024.: <https://eige.europa.eu/publications/gender-sport>.
11. **European Commission, Union of Equality.** *Gender Equality Strategy 2020-2025.* Brussels 5.3.2020 11.
12. **European Union.** (2022). *Sport and physical activity.* Piekļūts: 14.07.2024.: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2668>.
13. **European Commission.** *Gender Equality in Sports, Proposal for Strategic Actions 2014–2020, European Union Education, Culture, Multilingualism, Youth and Sport.* Belgium/Brussels, 2014.
14. **Bem, S.** (1974). *The measurement of Psychological Androgyny.* Journal of Consulting and Clinical Psychology, 42, 155-162.
15. **Koca, Canan ve Öztürk, Pınar.** (2015). *Gendered Perceptions about Female Managers in Turkish Sports Organizations.* European Sport Management Quarterly.
16. **European Commission.** (2022). *Towards More Gender Equality in Sport Recommendations and Action Plan From the High Level Group on Gender Equality in Sport.* Piekļūts 15.07.2024.: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2668>.
17. **Wilkerson, M.** (1996). *Explaining The Presence of Men Coaches in Women's Sports: The Uncertainty Hypothesis.* Journal of Sport and Social Issues, 20, (4), 411-426.
18. **Fenerbahçe Spor Kulübü.** (2021). *TOPLUMSAL CİNSİYETE DUYARLI SPOR KURUMU REHBERİ.* Piekļūts 16.07.2024.: <https://sporvetoplumsalcinsiyetesitligi.org/Toplumsal-Cinsiyete-Duyarli-Spor-Kurumu-Rehberi.pdf>.
19. **Haber Detay.** *Basarili-Kadin-Sporcu-ve-Yoneticiler.* Piekļūts 17.07.2024.: <https://olimpiyatkomitesi.org.tr/Haber-Detay/Basarili-Kadin-Sporcu-ve-Yoneticiler-%E2%80%9CKadin-ve-Spor-Calistayi%E2%80%9Dnda-Bulustu/9008>.
20. **International Olympic Committee.** (2004). *Women, Leadership and the Olympic Movement. Final Report. Research Undertaken by the Institute of Sport & Leisure Policy for the International Olympic Committee.* Piekļūts 17.07.2024.: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/2015/08/12/18/30/25/Women-Leadership-and-the-Olympic-Movement.pdf>.

PROJEKTA ATRUNA

Projekta EqualiSM konsorcijs rūpējas par dalībnieku privātuma un personas datu aizsardzību, ievēro biedru tiesības uz personas datu apstrādes likumību saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem – Fizisko personu datu apstrādes likumu, Eiropas Parlamenta un padomes 2018.gada 23.oktobra Regulu 2018/1725 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK par personas datu apstrādi.

Lai nodrošinātu Patieso stāstu sērijas pārstāvju privātumu, fotogrāfijas Brošūrā tika iekļautas ar iepriekšēju pārstāvju atļauju ar pārstāvju rakstisku apstiprinājumu.

Projekta EqualiSM partnerības komandas fotogrāfijas tika uzņemtas pēc katra dalībnieka brīvas gribas projekta komunikācijas un izplatīšanas nolūkos.

Citi projekta EqualiSM Brošūrā izmantotie attēli un simboli iegūti no tiešsaistes platformas Canva, kas paredzēta bezmaksas lietošanai un ir ar atvērtajām licencēm.

